

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2012. március XXIII. évf. 3. szám – 390 Ft

A military helicopter, possibly a Sikorsky UH-60 Black Hawk, is shown from a low-angle perspective, flying against a clear blue sky. The helicopter's main rotor blades are blurred, indicating motion. A soldier in camouflage gear is rappelling down from the side of the helicopter, holding onto a rope. The helicopter's landing gear and various external equipment are visible.

**GÉP ÉS
FÖLD
KÖZÖTT**

97708658900612003

Kőbe vésve, bronzbba öntve

KÉT JÓ BARÁT

Lengyel, magyar – két jó barát, együtt harcol, s issza borát. Ki ne ismerné ezt a rímbe szedett mondást, amely a két népnek az Árpád-kor óta tartó szoros kapcsolatát írja le találóan? Minderre számos példával szolgál a hadtörténelem is: e tekintetben a közös múlt egyik legjelentősebb fejezete a 1848/49-es forradalom és szabadságharc volt, melyben több ezer lengyel katona vett részt, például József Bem, Henryk Dembiński vagy a lengyel légió talán legnevesebb parancsnoka, József Wysocki.

Kilencven évvel később, 1939-ben pedig rajtunk volt a sor, hogy segítsünk: a német agresszió után több mint százezer lengyel – katona és civil – talált menedéket nálunk, többek között id. Antall József menekültügyi biztosi tevékenységének köszönhetően. A Teleki-kormány rendkívül kényes helyzetbe került ekkor, hiszen a magyar revíziós törekvéseket támogató német vezetés nagyon szerette volna bevonni az országot a lengyelek elleni háborúba. Azt követően ugyanis, hogy 1939. március közepén a magyar hadsereg megszállta Kárpátalja fennmaradó, önállóságát kevéssel korábban Ruszinföld néven kikiáltott részét, Magyarország és Lengyelország határos lett egymással. 1939. szeptember 17-én ez a közös határ nyílt meg a lengyelek előtt, akik aztán az 1944 márciusában bekövetkezett német megszállásig háborítatlanul élhettek hazánkban; így például Győrben, ahol egyébként ma is sok lengyel lakik.

– Nem véletlenül áll tehát a városban, annak is a Bem Józsefről elnevezett terén az a szobor, amely ennek a bátor cselekedetnek, a lengyel menekültek befogadásának állít emléket. A tér egyébként a névadója, illetve az 1969. november 24-én felavatott műalkotás mellett egyéb okból is kapcsolódik a lengyelekhez: itt kapott helyet tudniillik a lengyel–magyar barátság első köztéri emlékműve – mondta Tóth Vilmos történéssz.

A kis halom tetején álló, süttői mészkőből készült alkotás két vastag törzsű, lombos tölgyfát ábrázol, melyeknek a földben összefonódó erős gyökerei szimbolizálják a lengyel és a magyar nép évezredek barátságát, sorsközösségét. A fiatal, 1974-ben született Tóth Dávid szobrászművész Stanisław Worcell (1799–1857) lengyel politikus és író 1849-ben papírra vetett sorait öntötte formába: „Magyarország és Lengyelország két öröklétű tölgy, melyek külön törzset növesztettek, de gyökereik a föld alatt messze futnak, összekapcsolódnak és láthatatlanul egybefonódnak. Ezért egyiknek léte és erőteljessége a másik életének és egészségének feltétele.”

A 3,5 méter magas és ugyanilyen széles emlékmű a Magyar–Lengyel Pilsudski Történelmi Társaság kezdeményezése eredményeként, közadakozásból született meg, felavatására 2006. március 24-én került sor: az alkotást a két éve a szmolenszki repülőgép-szerencsétlenségben elhunyt Lech Kaczynski lengyel államfő, illetve Súlyom László magyar köztársasági elnök leplezte le. Az ünnepségen a Pilsudski-társaság elnöke felolvasta a győri nyilatkozatot, melyben kezdeményezte, hogy a két nép barátságát emléknap is őrizzék. A gondolat végül 2007-ben érett valósággá: március 12-én a magyar országgyűlés, március 16-án pedig a lengyel Szejm nyilvánította március 23-át a lengyel–magyar barátság napjává.

A győri emlékműnek van egy párja is, méghozzá a délkelet-lengyelországi Jaroslaw városában. Azt az alkotást – Tóth Dávid munkája alapján – Daniel Bajdak lengyel szobrász spanyol gránitból faragta, s 2008. november 11-én, a lengyel államiság visszaállításának 90. évfordulóján avatta fel Súlyom László, illetve Andrzej Wyczawski polgármester. Jaroslaw egyébként több szállal kötődik történelmünkhöz: 1711-ben például ez a város adott otthont a Rákóczi-emigrációnak, továbbá ott alussza örök álmát az 1747-ben elhunyt Jávorka Ádám, a kuruc, a francia, majd a lengyel hadsereg katonatisztje, Rákóczi diplomatája, a Szeretve mind a vérpadig című Jókai-regény egyik hőse, valamint Leon Czechowski honvéd őrnagy, az 1848/49-es forradalom és szabadságharc egyik lengyel résztvevője is.

28

A TATAI MH 25. Klapka György Lövészdandárnál újjáéledtek a „hibernált” képességek: az eddig az alakulat harci-támogató zászlóaljába tagolt harckocsizók, tűzérek és páncéltörő tűzérek több mint négy évet vártak erre a pillanatra.

20 A jeges napokat több alakulat, így a szolnoki könnyű vegyes zászlóalj is kihasználta egy kis téli gyakorlatozásra.

40 A Finnországtól kapott Mi-8T helikopterek Kecskeméten alakulnak át a magyar igényeknek megfelelően.

52 Az 1848-as forradalom ünnepére valódi különlegességgel készült a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum.

A MAGYAR HONVÉD MAGAZIN KÖVETKEZŐ SZÁMA 2012. ÁPRILIS 13-ÁN JELENIK MEG.

Két jó barát 3

HADERŐ
A jövőnkért takarékoskodunk 6
Példaértékű változások 9

NAGYVILÁG
Radar 12
Missziós hírek 14

SEREGSZEMLE
Légiárók 16
Különleges feladatok 17
A misszió éve 18
Nincs megállás 19
(J)ég veled! 20
Kitüntetett kiképzők 22
Februárban történt 24
Képességnövelés 28
Tábori Posta 31
Gép és föld között (2.) 35
Maradnak a madarak 38

HADITECHNIKA
Átalakulóban 40
Lépésről lépésre 43

HÁTORSZÁG
Iskolapéllda 46
A tradíciók őrei 49
Forradalmi forgatag 52
Van új a nap alatt? 54
Tisztelgő emlékezet 56
Dobozba zárt élet 58
Közérdekű 60
Felhívások 61
Katonák. Hősök 62
Keresztrejtvény 63

58 A kidobásra ítélt lomok között olykor egy ember teljes élettörténetére bukkanhatunk.

A Honvédelmi Minisztérium magazinja XXIII. évfolyam 2012. 3. szám

Kiadja a Zrínyi Média
HM Kommunikációs Kft.
Felelős kiadó:
DR. BOZSONYI KÁROLY ügyvezető
Nyomatás:
HM Térképészeti Közhasznú Nonprofit Kft.
Felelős vezető:
NÉMETH LÁSZLÓ ügyvezető
Szerkesztőség: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B Postacím: 1440 Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315, HM: 27-913 fax: 459-5351
E-mail: magyarhonved@armedia.hu

Főszerkesztő:
TÖRÖS ISTVÁN
Főszerkesztő-helyettes:
SZABÓ BÉLA
Olvasószerkesztő:
M. TÓTH GYÖRGY
Lapszerkesztők:
TRAUTMANN BALÁZS, FEITH LÁSZLÓ
Fotóriporterek:
DEVÉNYI VERONIKA, GALOVTSIK GÁBOR,
KRASZNAI-NEHREBECZKY MÁRIA, RÁCZ TÜNDE (KÉPSZERKESZTŐ), TÓTH LÁSZLÓ
Tervezőszerkesztő:
GRÖF ISTVÁN

E HAVI MAGAZINUNKAT
FEITH LÁSZLÓ SZERKESZTETTE
Borítófotó: Tóth László

ISSN: 0865-6932
Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség (European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletőge (1008 Bp. VIII., Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailen: hirlap-elofizetes@posta.hu, faxon: 303-3440.
További információ:
06-80-444-444

Ami felesleges,
egy fillérért is drága

A JÖVŐNKÉRT TAKARÉ

AZ IDÉN IS MAGAS SZÍNVONALÚ SZOLGÁLATOT, ELKÖTELEZETT MUNKÁT ÉS TAKARÉKOSSÁGOT VÁR EL A MAGYAR HONVÉDSÉG VEZETŐITŐL A HONVÉDELMI MINISZTER. HENDE CSABA FEBRUÁR 23-ÁN ÉVÉRTÉKELŐ ÉS FELADATSZABÓ ÉRTEKEZLETEN FOGALMAZTA MEG ELVÁRÁSAIT.

Magyarországon jelenleg hatalmas átalakulás zajlik, a nemzet, az adófizetők azt várják, hogy az állam működjön, és legyen rend minden területen. A kormány elkötelezett a változások mellett. Nincs visszaút, és ki fogunk bújni azon kényszerpályák alól, amelyek a jelenlegi helyzetet okozzák és felelmisszük a jövőt – mondta Hende Csaba honvédelmi miniszter. 2011-ről szólva kiemelte: a honvédség rendkívül nehéz, de sikeres évet zárt. Az ország megújításából ránk eső részt becsülettel elvégeztük. Tavaly megújult a honvédelmi rendszerét övező teljes jogszabályi háttér: ez hatalmas fegyvertény, amit egyetlen más minisztérium sem mondhat el magáról a saját területén.

Nagy horderejű változás volt a katonai nemzetbiztonsági szolgálatok összevonása is, ami rendkívül rövid idő alatt fejeződött be.

A tárcavezető részletesen szólt Magyarország nemzetközileg is elismert missziós szerepvállalásairól. Közel ezer katonánk teljesít szolgálatot a NATO, az Európai Unió vagy az ENSZ égisze alatt, illetve vesz részt nemzetközi megállapodás alapján működő békétámogató műveletben. A védelmi költségvetés tíz százalékát a közös védelmi és békefenntartó feladatokra fordította a tárcá, és a szárazföldi haderő tizenkét százaléka vett részt külföldi műveletekben.

A honvédelmi miniszter elmondta: az elmúlt időszakban a magyar közigazga-

tás honvédelmi ágazatában ment végbe az egyik legnagyobb arányú költségcsökkentés, ami egyben hatékonyabb működést is eredményezett. A tárcá alrendeltségbe tartozó költségvetési szervek száma ötvenről negyvenötre csökkent, alacsonyabb lett a vezetői szintek és beosztások száma, a végrehajtó állomány aránya pedig 76-ról 92 százalékra emelkedett.

Az elmúlt másfél évben jelentősen nőtt a honvédség társadalmi elfogadottsága. Ezt bizonyítja a KatonaSuli és a honvédelmi nevelés programja iránti hatalmas érdeklődés, illetve az önkéntes tartalékos rendszer feltöltésének gyorsasága is. A miniszter kiemelte a Szent Korona oltalmazásának és a Sándor-palota

Kapcsolódó videókat nézze meg a Célkeresztben című haderőhíradóban a honvedelem.hu-n

KOSKODUNK

protokolláris őrzésének jelentőségét, hiszen e tevékenységek is a honvédségre irányítják a figyelmet.

Az előző esztendő gazdálkodását illetően, a talpon maradt a honvédelmi tárcá jelentős eredményeként kell számon tartani. Ugyancsak nagy sikerként könyvelhető el a Gripen-szerződés módosítása, nemkülönben a Honvédkórház finanszírozási helyzetének rendezése, hiszen a katonai egészségügy kiemelkedő intézményének tartozásállománya 80 százalékkal csökkent. Az eredmények között szólt a miniszter az önkéntes tartalékos rendszer kiépítéséről, a finn Mi-8-asok érkezéséről, illetve arról, hogy fontos, megoldandó problémaként a kormány asztalára került a helikopter-képesség ügye. A képességek növelése kapcsán pedig az is elhangzott, hogy hamarosan megkezdődik a medinai 3D-s radar kivitelezése, illetve a kibervédelem alapjainak lerakása.

Megtörtént a Magyar Honvédség új vezetési rendjének kidolgozása, valamint a nemzeti intézkedési rendszer ki-

építése révén immár Magyarország is alkalmazta a NATO rendszerét. A CMX 2011 gyakorlat teljesítése bizonyította hazánk elkötelezettségét a szövetség közös ügye iránt. Hende Csaba rendkívüli eredményként említette a Nemzeti Közfoglalmi Egyetem, illetve egy új hadrendi elem, a Magyar Honvédség Ludovika Zászlóaljának létrehozását, amelyek jelentősége csak növekedni fog a közszolgálati életpályamodell kidolgozásával. Ezek katonai vetületének az új humánstratégia ad majd keretet: a cél egy jól működő hadsereg kiépítése jól képzett, motivált, elkötelezett és megbecsült személyi állománnyal.

Az idei költségvetési helyzetben mindenképp takarékosra van szükség, amiből mindenkinek részt kell vállalnia. Ami fölösleges, egy fillérért is drága; nos, ezt a fölösleget kell azonosítanunk, nem a szolgálati érdeket rövidebbre szabnunk – mondta a miniszter egy római szenátort, Catót idézve.

A tárcá vezetője kiemelt prioritásként szólt az átfogó hadfelszerelési és iparkorszerűsítési Hadik-tervről, amely a magyar hadiipar újjáélesztését célozza meg. A honvédség egyre jelentősebb szükségleteket akar hazai bázisról biztosítani, ezáltal magas technikai kultúrával rendelkező új munkahelyek is létrejöhetnek az országban. A feleslegessé váló hon-

új eszközöket, illetve azt, hogy a Gripenek első ízben 2011-ben teljesítették a rendelkezésre álló 1600 repülési órát. Komoly eredménynek nevezte a magyar katonák missziós helytállását. Ezt bizonyította az is, hogy nemrég az amerikai különleges erők parancsnoka látogatott hazánkba azért, hogy köszönetet mondjon az Afganisztánban szolgálatot teljesített magyar katonáknak. Az év kimagasló sikere volt az önkéntes tartalékos rendszer kiépítése terén tett hatalmas előrelépés, amelyet a rendszerváltás óta megkezdett legnagyobb haderő-fejlesztési vállalkozásnak nevezett. Kitért a szervezeti ha-

védégi ingatlanokkal kapcsolatban elmondta, hogy amelyekre nincs szükség, azokat a tárcá átadja az önkormányzatoknak, illetve a Nemzeti Földalaprak. Azokat pedig, amelyekre az állam sem tart igényt, értékesítik. Ezáltal további, milliárdos költségmegtakarítás érhető el.

A miniszter beszédében hangsúlyozta: az egészséges versenyszellem előrevizsi a dolgokat, a kezdeményezéseket gáncsoló rivalizálásnak azonban nincs helye a szervezetben. A vezetők feladata, hogy a közös célt, a szolgálati érdeket, a nagy egészet tartsák szem előtt, és mindig azt nézzék, mivel vihetik előre a közös ügyet. 2011 sikeres évet tett hozzá a honvédelem történetéhez. A munkát folytatni kell, hiszen a következő, rendkívül nehéz hónapokban áll majd fel az a rendszer, amelyre a jövő honvédelme épül. A leghatalmasabb feladatok együttes megoldása révén léphet előre a Magyar Honvédség és Magyarország is.

Az évrértékelő és feladatszabó értekezleten felszólalt dr. Benkó Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke is, aki elmondta: 2011 feladatokban bővelkedő esztendő volt. Mint hangsúlyozta: a helyzet sok tekintetben nem megfelelő, de komoly eredmények is vannak. Ezek között említette a tavaly rendszerbe állított

tékonyaság növelésére és szolt az MH Ludovika Zászlóalj megalakításáról is.

Benkó Tibor vezérezredes 2012 elsődleges feladataként a működőképesség fenntartását említette, rámutatva a hatékonyság további növelésének, valamint a felkészítés és a kiképzés ösztönzésének fontosságára is.

MAGYAR HONVÉD

Az általános iskolától a tisztavetésig

PÉLDAÉRTÉKŰ VÁLTOZÁSOK

MAGYAR HONVÉD

DR. SZARKA GÁBOR 2012. FEBRUÁR ELSEJÉTŐL MINISZTERI BIZTOSKÉNT FELÜGYELI A HAZAFIAS NEVELÉSEN ÉS AZ ÉLETPÁLYAMODELL KIALAKÍTÁSÁN TÚL, A MAGYAR HONVÉDSÉG ÉLETÉT HOSSZÚ TÁVON MEGHATÁROZÓ TISZTKÉPZÉST IS. A HONVÉDELMI MINISZTERIUM KABINETFŐNÖKÉVEL A SZERTEÁGAZÓ FELADATRENDSZER ELEMEIRŐL BESZÉLGETTÜNK.

Az új nemzeti alaptanterv tervezete szerint a hazafias nevelés nagy hangsúlyt fog kapni a köznevelés rendszerében.

– A hazafias, honvédelmi neveléssel is erősíteni szándékozunk Magyarországon állampolgárainak társadalmi szolidaritását, és ez a folyamat a haderő társadalomba való „visszatérésének” egyik eszköze is lesz. Az általános iskolától a középiskola befejezéséig terjedő időszakban a köznevelési intézmények pedagógusainak oktató-nevelő munkáját kívánjuk segíteni, támogatni, míg a felsőoktatásban választható tantárgyként lehet majd honvédelmi alapismereteket tanulni. A honvédelem nemzeti ügy, ennek megf-

A hazafias nevelés egyik látványos módja a katonai hagyományörzők korhű bemutatója

lélőn a honvédelmi nevelés programja az oktatási folyamat egészét átszöve biztosítja majd a felnövekvő nemzedékek számára az ehhez szükséges ismereteket.

– Milyen újszerű módszerek segíthetik megismertetni a tizenévesekkel a hazai védelmét történelmi oldalról és az aktuális események, feladatok szempontjából?

– Először is egy olyan rendszer kiépítésére van szükség, amely az iskolákban folyó oktató-nevelő munkát támogatja és egészíti ki. Jelenleg még zajlik a stratégia kidolgozása, melyről Hende Csaba honvédelmi miniszter a tavasz elején dönt. Annyit azonban már most is elmondhatok, hogy a tervezet szerint

egy keretrendszer épül ki, amelyben vagy a járási szinten lévő védelmi igazgatási szakember, vagy a hadkiegészítési szakember – munkaköri feladatként – helyi szinten fogja koordinálni a honvédelmi nevelés programjának rendezvényeit. Ezekből a járási, megyei és országos szinten megvalósuló rendezvényekből alakulhatnak majd ki a felmerő rendszerű versenyek, vetélkedők vagy egyéb események. A program működésére és sikerességére a társadalom széles rétegeinek fokozatos bevonásával valósítható meg, ezért is fontos, hogy megtaláljuk azokat a partnereket, akik személyes érdeklődésük, elhivatottságuk miatt részt kívánnak venni ebben az új feladatban. Mindezekhez elengedhe-

tetlen a pedagógustársadalom aktív közreműködése, amely a Magyar Honvédség szerepvállalásával kiegészülve jelenti a garanciáját a hazafias nevelésnek és a minőségi oktatásnak.

– Ez azt is jelentheti, hogy ismét lesznek katonai kollégiumok, vagy a helyőrség katonáival szorosan együttműködő iskolák?

– Fontos tisztázni, hogy a KatonaSuli-program kapcsán már számos iskola áll kapcsolatban a Magyar Honvédséggel, Debrecenben pedig új honvéd középiskolát tervezünk működtetni. Ezekben az iskolákban a Magyar Honvédség utánpótlására katonai pályára irányítás és egyfajta katonai előképzés folyik. Az itt tanulók a katonai alapismeretek választható érettségiző tantervein és az iskolákat támogató katonai szervezetek megismerésén keresztül készülnek a hivatásos pályára. A hazafias, honvédelmi nevelés programja viszont minden iskolában, de kevésbé katonás jelleggel fog megjelenni. Az új köznevelési törvény szerint az érettségiző diákoknak 50 óras közösségi feladatot kell teljesíteniük. Ilyen lehet például a hadisírok gondozása, mellyel kettős célt érhetünk el: őrizzük katonaelődeink emlékét, és a fiatalok is megismerhetik lakóhelyük múltjának egy-egy darabját.

A program lényeges eleme, hogy akárhol, akármilyen szinten jelenünk meg, mindig az életkori sajátosságokat vesszük alapul, tehát az idősebbek felől haladunk a fiatalabb korosztály felé. Alsó tagozatban nem fogjuk masiroztatni a gyerekeket az iskolaudvaron. Játékokkal, játékos programokkal próbáljuk ráirányítani a fi-

atalabb korosztály figyelmét nem elsősorban a honvédelemre, hanem a közösségi és az állampolgári kötelezettségekre. Fontos megérteniük, hogy mit jelent a katonaság, ki a „katonabácsi”. Tehát olyasmit kell közvetítenünk, amit a fiatalok a saját szintjükön meg tudnak érteni, és ami az épüléstük, a hazafias érzés kialakulását szolgálja.

– A katonai életpályamodell tavaly elkezdődött kialakítása hogyan folytatódik 2012-ben?

– Az életpályamodell esetében is el szeretnénk rugaszkodni attól a „feudális” rendszertől, amelyben sokszor az ismeretségi, baráti, rokoni kapcsolatok jelentették a kiválasztás alapját. Igaz, volt minőségi kiválasztási rendszer is, de az a parancsnoktól függött, attól, hogy ő milyen elvek szerint dolgozott. Ezt a rendszert szeretnénk átalakítani, és helyébe egy versenyen alapuló, új kiválasztási módszert felépíteni, aminek a lényege, hogy maga a rendszer képes megtalálni a megfelelő embert az adott beosztásra, s a rendszer termeli, nevezi ki az adott beosztásra a legmegfelelőbb személyt. Ennek az alapja egyrészt a teljesítményértékelés, amit a parancsnok minden évben elvégez, másrészt a fizikai állapot pontokban kifejezett szintje, harmadrészt egy egyéni jelentkezésen alapuló versenyvizsga, szintvizsga, amit teljesítenie kell annak, aki előbbre szeretne jutni. Ebből a háromból jöhet létre egy olyan szakmai rangsor, amely a tábornoki szinttől egészen az altszettekig folyamatosan kimutatja az üres beosztásokba tervezhető személyeket. Tehát van egy objektív része – ez a rangsor –, és van egy szubjektív része, amely megmutatja, hogy a rangsorban betöltött hely figyelembevételével ki hova kerül. A katonaság tehát nem beosztásra jelentkezik, amikor a vizsgára vállalkozik, hanem arra, hogy ő teljesítette az előírt feltételeket, letöltötte a minimális várakozási időt, teljesítette az esetleg meghatározott képzési, missziós követelményeket, és a parancsnokkal konzultálva – aki e rendszerben humánmenedzser is egyúttal – úgy látja, hogy szeretne továbblépni egy magasabb szintre. Az életpályamodell ehhez mérten alakítjuk ki, hiszen egy magasabb szint értelem szerűen magasabb jutást is jelent. Motiválva van tehát a továbblépésre nemcsak a rendfokozat szempontjából, hanem anyagi értelemben is. Az életpályát azt jelenti, hogy van egy karriermodell,

azaz van egy „térképe” a katonának, amelynek segítségével fel tudja építeni az életpályáját a humán rendszer támogatásával, tervezhetően ki tudja tölteni a szakmai életutat. Ehhez kell igazítanunk majd a tisztképzést is.

– Az elmúlt időszak legnagyobb változásához érkezünk el, hiszen összel már a Nemzeti Közzolgalmi Egyetem várja a leendő katonatiszteket is.

– Ez a változás valóban nagymértékű és több ország számára már most példaeértékű. A kis országoknak ez egy jó modell. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem az utóbbi években már nem volt önálló tisztképző intézmény, a mintegy 3500 hallgatóból összesen körülbelül hatszáz volt katonaság, a többi civil. Azért indítottunk civil szakokat, hogy az egyetem létét tudjuk garantálni, ezáltal az egész egyetem eltoltódott egyfajta bevételképzés irányába, amelynek csak kis részét alkotta a tisztképzés. Ezt a problémát a közzszolgalmi egyetem megalakítása megoldja. A képzés minisztériumi szintről kor-

tás-tudományi karok – képzésének bizonyos elemeit az alapképzés szintjébe tudjuk illeszteni a saját tananyagunkba. A tisztjelöltnek így sokkal nagyobb tudása és rálátása lesz a civil közzszolgalmi kérdéseire, átfogó képet kap az ország működéséről, mely megalapozhatja számukra egy második karrierépítésének lehetőségét a közzszolgalmat egyéb területein. Ha ez a rendszer jól működik, akkor modellértékű egyetemi képzés alakulhat ki, amelyet rövid időn belül több, Magyarországhoz hasonló méretű ország – ahol szintén szűke a képzési létszámok – követhet.

– Az elközelítő években szerepel a régi legendás Ludovika épületegyüttesének felújítása erre a célra. Mikor fogadhatnak ismét hallgatókat a patinás épületek?

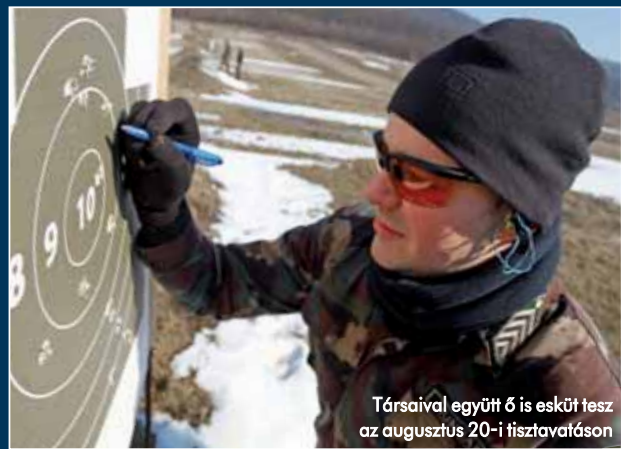
– A tervek szerint rövid időn belül megnyitnák a kapuit az új egyetemi kampusz. A tisztképzés marad a Hungária körúton, a Ludovikára a közzszolgalmi tudományi kar és a rendészettudományi kar költözik a tervek szerint. Az volt a célunk, hogy a tisztképzés szocializáci-

Az NKE rendészettudományi, valamint közzszolgalmi-tudományi kara kap helyet az egykori Ludovika épületében

mányzati szintre emelkedik, tehát egyrészt értékrendben magasabb szintet képvisel, másrészt a hadtudományi és honvédtisztképző kart le tudjuk szűkíteni arra a méretre, amely valóban a tisztképzés fejlődését szolgálja, vagyis teljesen a katonák képzésére tudunk fókuszálni. Ennek megfelelően a Hungária körüti telephely – amely várhatóan, Hende Csaba honvédelmi miniszter döntése szerint, Zrínyi Miklós lakotanya néven fog tovább működni – hosszú távon csak a rendfokozat szempontjából, hanem anyagi értelemben is. Emellett a másik két kar – a rendészettudományi és a civil képzést szolgáló közzszolga-

ós terepét megtartsuk magunknak abban a körben, ahol az már kialakult. Az új kampusz bizonyos részei azonban úgy lesznek átalakítva, felújítva, hogy a katonai hagyományok kerülhessenek előtérbe. Ezek elsősorban szimbolikus helyek, mint például a hősök folyosója, a Ludovika régi kápolnája, a díszterem. Kialakítanak ott egy múzeumot, lesznek katonai rendezvények, és továbbra is az Orczy-kertben tartjuk meg a Ludovika Fesztivált. Úgy gondolom, hogy ez az épületegyüttes igen szép, érzelmileg is meghatározó helye lesz az egyetemi képzésnek.

Társaival együtt ő is esküt tesz az augusztus 20-i tisztavatáson

SOK AZ AKNA AFGANISZTÁNBAN

Alan MacDonald, az ENSZ afganisztáni koordinációs és akcióközpontjának igazgatója szerint a közép-ázsiai országban a nemzetközi közösség húszéves megfeszített munkája ellenére még most is közel 1,3 millió embert fenyegetnek az aknák, amelyek összességében mintegy 600 négyzetkilométert borítanak be. Az elmúlt két évtizedben egyébként nagyságrendileg 500 ezer taposóaknát, 22 ezer páncéltörő aknát és 15 millió fel nem robbant lőszeret hatástalanítottak a szakemberek. A nemzetközi közösség évente körülbelül 90 millió dollárt költ Afganisztánban erre a munkára, melyben tavaly nagyjából 15 ezren vettek részt. A robbanóeszközök nagy részét a szovjet invázió (1979–1989), az afgán hadurak egymás elleni háborúja (1992–1996), valamint a tálibok és Ahmed Sah Maszúd parancsnok Északi Szövetsége között lezajlott harcok (1996–2001) idején ásták a földbe. A NATO támogatását élvező kabuli kormány és a tálibok közötti konfliktusban viszont az út mentén elhelyezett és távirányítással felrobbantott, háziilag készítésű pokolgép lett a lázadók egyik legkedveltebb és leggyilkosabb fegyvere. (hvg.hu, MTI)

A KATONAI SZOLGÁLAT A TÉT

A Hadsereg Nélküli Svájccért nevű csoportnak sikerült összegyűjtenie a szükséges számú aláírást ahhoz, hogy népszavazást írjanak ki az alpesi országban a kötelező katonai szolgálat eltörléséről. A szervezet reményei szerint a referendumot hozzávetőleg egy év múlva rendezhetik meg. Egy 19. századi törvény

szerint Svájcban az ország minden egészséges férfi állampolgárának 19 és 34 éves kora között kötelező katonai szolgálatot kell teljesítenie. Ez legfeljebb 21 hetes alapkiképzést, majd évente néhány hét további gyakorlatot jelent: 1989-ben a svájciak kétharmada támogatta e rendszer fenntartását. A semleges állam 1815 óta nem vett részt háborúban, ugyanakkor Európa egyik legnagyobb, kétszáz ezer főt számláló hadseregét tartja fenn. A jelenleg is zajló haderőreform keretében ezt a létszámot 2015-ig 96 ezerre akarják csökkenteni. (hvg.hu, MTI)

A KUTATÁS FOLYTATÓDIK

A Pentagon közlése szerint tavasszal amerikai katonák utaznak Észak-Korea-ra, hogy tovább keressék az 1950 és 1953 közötti koreai háborúban odavesztett bajtársaik földi maradványait. Az esetetek felkutatása 1996-ban kezdődött, ám 2005-ben George W. Bush elnök felfüggesztette a munkát a kétoldalú kapcsolatok kiéleződése miatt. A két ország hadseregének képviselői tavaly októberben állapodtak meg a kutatás újrazedéséről, Kim Dzsong Il észak-koreai vezető december 17-én bekövetkezett halála után azonban a párbeszéd minden szinten megszakadt. A Pentagon becslése szerint Észak-Koreában mintegy 5500 amerikai katona holtteste kerülhet még elő. A mintegy 3 millió áldozatot követelő háború után – melyben az amerikaiak Dél-Korea szövetségeseiként harcoltak a Kína és a Szovjetunió által támogatott Észak-Korea ellen – Washington és Phenjan nem kötött békeszerződést, s diplomáciai kapcsolatot sem létesített egymással. (hvg.hu, MTI)

FRANCIA HADIHAJÓK MALAJZIÁNAK

Európa egyik vezető hadihajó-építő vállalata, a francia DCNS Malajziában érte el első exportsikerét a második generációs, partközeli vizekre is optimalizált Gowind-osztályú hajócsaláddal. A haditengerészet hosszú távú fejlesztésének első lépéseként a délkelet-ázsiai ország védelmi minisztériuma e típusból hat egységet vásárol, melyeket a tervek szerint 2017–2020 között szállítanak le. A Gowind-ek sokféle feladat ellátására alkalmasak, hiszen modulrendszerű felépítésüknek köszönhetően a part menti őrhajóktól a könnyű fregattig bármivé alakíthatóak. Ennek megfelelően természetesen mind a vízkiszorításuk, mind pedig a fegyverzetük széles spektrumon mozoghat. (defenseindustrydaily.com)

A Dassault Aviation közleménye szerint a többfeladatu vadászbombázók beszerzésére kürt indiai tendert a francia Dassault Rafale F3 nyerte meg; ez a győzelem a típus első exportsikerét jelenti. Az ázsiai atomhatalom 11 milliárd dollárt fizet a 126 francia repülőgéperért, melyekből az első tízenyolc a dél-franciaországi Merignac-ban készül, a többi viszont már az indiai Hindustan Aeronautics állítja össze. Az üzlet része a technológiai transzfer is, azaz a Rafale gyártásánál és fejlesztésénél alkalmazott technológiák nagy részét India átveheti és használhatja saját repülőgép-fejlesztési programjaiban. (bharat-raksak.com)

INDIA: GYŐZÖTT A RAFALE

OROSZ GÉPEK SZÍRIÁNAK?

A Kommerszant című orosz napilap a Roszoboronexport állami fegyverkereskedelmi céghez közel álló, nevének elhallgatását kérő forrásra hivatkozva azt írta, hogy Oroszország 550 millió dollár értékű szerződést írt alá Szíriával 36 Jak–130 típusú kiképző és könnyű támadó repülőgépet eladásáról. A vállalat szóvivője nem kívánta kommentálni az értesülést. Ugyanezt megtette viszont Victoria Nuland amerikai külügyi szóvivő, aki az ügyletet – ha az valóban megkötöttet – aggasztónak nevezte. Az állítólagos üzlet orosz elemzők szerint is kockázatos és vélhetően még a szíriai helyzet eszkalálódása előtt született. Moszkva ugyanakkor ellenzi a közel-keleti országgal szembeni nemzetközi szankciókat, beleértve a fegyverembargót is. Szergej Lavrov külügyminiszter néhány nappal korábban, egy orosz fegyverekkel megrakott hajó tartuszi kikötése kapcsán azt nyilatkozta, hogy Oroszország nem fog magyarázkodni a Nyugat előtt döntései miatt, hiszen a damaszkuszi kormányzattal folytatott üzletelése miatt, hiszen a damaszkuszi kormányzattal folytatott üzletelése miatt, hiszen a damaszkuszi kormányzattal folytatott üzletelése miatt, hiszen a damaszkuszi kormányzattal folytatott üzletelése miatt, hiszen a damaszkuszi kormányzattal folytatott üzletelése miatt. (hvg.hu, MTI, htk.hu)

PARANCSNOKI ÉRTEKEZLET

A baghláni magyar táborban (Camp Pannoniában) tartotta parancsnoki értekezletét Markus Kneip vezérőrnagy, az afganisztáni Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erők Északi Regionális Parancsnokságának (ISAF RC N) parancsnoka. Az eseményen megjelent a magyar–amerikai műveleti tanácsadó és összekötő csoport (OMLT) parancsnoka, Fábán László alezredes, illetve helyettese, George D. Henderson alezredes is. Kneip tábornok meghallgatta a parancsnokok jelentéseit, majd a résztvevők elemezték a Baghlán tartományban végrehajtott katonai műveleteket, egyúttal számba vették az alukatokat előtt álló feladatokat. A régió parancsnoka értékelésében az összehangolt műveletek folytatásának fontosságát hangsúlyozva mondta: az ellenállóknak szüntelenül érezniük kell a rájuk nehezedő nyomást.

Bártfai László őrnagy

ÚJ UTAKON

Baghlán tartományban befejeződött a Khola Khoja és Chaima-i Sher településeket összekötő döngőt út építése. A 13 kilométeres szakaszt dr. Ruszin Romulusz ezredes, az MH Tartományi Újjáépítési Csoport tizenegyedik váltásának parancsnoka adta át, számos helyi és tartományi vezető jelenlétében. A helyi lakosok kérésére épített új út jelentősen javítja Dahane Ghori járás közlekedési feltételeit, emellett erősíti a környék biztonságát is. Az öt hónapos munkát az Amerikai Egyesült Államok haderejéhez tartozó Civil Ügyek (Civil Affairs) csoportja segítette. A projekt az USA hadserege által rendelkezésre bocsátott, azonnali beavatkozás céljából elkülönített pénzügyi keretből (Commander's Emergency Response Program – CERP) valósulhatott meg.

MH PRT

**KONTÉNER-
ADOMÁNYOK**

Az MH PRT tizenegyedik váltásának katonái folytatják az afgán rendőrség megsegítését célzó tevékenységüket. A közelmúltban Megtért István alezredes, parancsnok-helyettes Burka településen a körzetben szolgáló rendőrök pihenését és munkafeltételeik javítását szolgáló lakókonténert adott át ünnepélyes keretek között. A magyar misszió törzsfőnöke, Nagy Lajos alezredes pedig Pol-e Khomriban adta át azt a tárolókonténert, amelyben a helyi rendőrpáncsnokság egyik épületében korábban raktározott robbanóanyagokat, illetve a begyűjtött improvizált robbanószerkezeteket kívánják elhelyezni. A tárolókonténert – amelyhez a megállapodás szerint a tartományi újjáépítési csoport is hozzáférhet – a jelenleginél biztonságosabbá kell tenni, ami már a következő váltás, az MH PRT-12. feladata lesz.

B. L.

AZ EUFOR IS MENTETT

A rekordmennyiségű hó, illetve a tartósan mínusz 10 Celsius-fok alatti hőmérséklet hatalmas károsítást okozott Bosznia-Hercegovinában. A szélsőséges időjárás szinte megbénította az országot: problémák léptek fel az áramellátásban, a városokban ellehetetlenült a közlekedés, a hegyekben pedig a lavinák utakat zártak el, településeket vágtak el a külvilágtól. A hirtelen kialakult válságos helyzetre az EUFOR reagált a leggyorsabban, ami a lakosság körében rendkívüli elismerést váltott ki. A média sem spórolt a dicséret szavakkal: a tudósítások szerint a nemzetközi erők példát mutattak a bosznia-hercegovinai fegyveres erők, a helyi hatóságok és Sarajevo polgárai számára egyaránt. Az EUFOR Többnemzeti Zászlóalj három százada (köztük a magyar) szabadította ki a hó fogságából a sarajevo-i klinikát, és segítette megtisztítani a város közlekedése szempontjából kulcsfontosságú villamospálya egy részét. Az EUFOR osztrák helikopterei – hegyi mentésre is kiképzett, tapasztalt személyzettel a fedélzetükön – a Jablanica–Mostar közötti hegyi útszakasz átvizsgálásában vettek részt, emellett Kalinovik környékén kimentettek egy, az éjszakát a hó fogságában töltött négytagú családot. Szintén az EUFOR helikopterei szállították a gyógyszereket Mostarból Sarajevo-ba, valamint a sürgős kezelésre szoruló betegeket a kórházba.

Brunner Tamás százados

**MEDÁLPARÁDÉ
PRISTINÁBAN**

A pristinai Slim Lines-táborban rendezték meg azt a medálpárádét, melynek keretében a koszovói MH KFOR-kontingens ötödik váltásának tagjai részesültek elismerésben közvetlenül hazatérésük előtt. A missziójukban befejező békefenntartók a közös magyar–portugál harccsapat tartalék zászlóalj tagjaként teljesítették hat hónapos szolgálatukat. Honfitársaink – az eredményes együttműködés elismerésül – Békefenntartásért Szolgálati Jelet, valamint az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnokának emléklapoktját adták át portugál bajtársaiknak, akikről viszonzásként a Szent György-kereszt második és harmadik fokozatát kapták.

Kép és szöveg: Tömbölné Czifrusz Loretta

**VÁLTÁS
BOSZNIÁBAN**

Befejeződött az Európai Unió AL-THEA-műveletében részt vevő – Kiss Szabolcs alezredes által vezetett – MH EUFOR-kontingens kilencedik váltásának külszolgálat. Tőlük a stafétát a főként az MH 12. Arabona Légvédelmi Rakétazred és az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred katonáiból álló – Papp Tamás alezredes irányította – tizedik váltás vette át. Az átadás-átvétel két hetében – a készletek, az okmányok és a beosztások átadásán túl – a kilencedik váltás tagjai tapasztalataikat is megosztották az újonnan érkezett állománnyal. A katonákat a féléves misszió megkezdése alkalmából Gulyás Zoltán dandártábornok, az EUFOR parancsnok-helyettese és törzsfőnöke, bosznia-hercegovinai magyar nemzeti rangidős köszöntötte. Beszédében kérte a misszió tagjait: elődeik más nemzetek által is elismert munkájának példáját követve, becsületesen és pontosan hajtásák végre feladataikat.

Kormany.hu

LÉGJÁRÓK

Éjjel is látó szolnoki pilóták

TÖBB MINT KÉTEZER REPÜLÉSI ÓRÁT KAPOTT „AJÁNDÉKBA” AZ MH 86. SZOLNOK HELIKOPTERBÁZIS. A FINN LÉGIERŐ ÁLTAL ÁTADOTT KÉT MI-8-AS A TERVEK SZERINT LEGKÉSŐBB ÁPRILIS ELEJÉN ÁLL SZOLGÁLATBA, ADDIGRA BE KELL FEJEZNI A HAJÓZÓK ÉS A MŰSZAKIAK FELKÉSZÍTÉSÉT AZ ÜZEMELTETÉSÜKRE.

Magyarország és haderejének szövetségi elkötelezettsége, missziós vállalása alapján a szolnoki helikopterbázis pilótáinak és technikusainak műveleti területen is helyt kell állniuk. Az első tizenkét fős misszió az MH Mi-35 Légi Kiképzési Támogató Csoport (Air Mentor Team – AMT) keretében két évvel ezelőtt kezdte meg a Kabul Nemzetközi Repülőtérén az afgán légiereő harcihelikopter-vezetőinek és -technikusainak kiképzését. A Mi-24-es, vagy ahogyan az exportváltozatot hívják, a Mi-35-ös helikopterek csapatszintű üzemben tartására, harci alkalmazásukra készítik fel az afgán katonákat. Amikor pedig a konvoj kísérés gyakorlása közben elhagyják Kabul védett bázisának a légterét, a műveleti terület fölött akár meg is támadhatják őket.

– Tavaly újabb feladatot kaptunk: az MH Mi-17 Légi Tanácsadó Csoport (Air Advisory Team – AAT) keretében, az afganisztáni Shindandban három tisztünk és öt altisztünk kezdte meg a Mi-17 és Mi-171 típusú szállítóhelikopterek repülését afgán pilóták kiképzését. A mieink azonnal „milyívízbe” kerültek,

mert a kiérkezésükkor az olasz katonák szabadságon voltak, az amerikaiak pedig a váltásra készültek. A nehézségek ellenére kiválóan oldották meg a feladatukat, szövetségeseink a legnagyobb elismeréssel szóltak az AMT és az AAT tagjainak a munkájáról – idézte fel az elmúlt év legnagyobb kihívását Lamos Imre dandártábornok, a szolnoki repülőbázis parancsnoka.

– Ugyancsak 2011. fontos eseménye volt, hogy megérkezett az államközi megállapodások keretében kapott két finn Mi-8-as helikopter. Összesen több mint 2000 órát repülhetünk még velük, ami jelentős tapasztalatszerzési lehetőséget jelent a hajózállomány és a földi személyzet részére. A gépek legkésőbb április elején állnak hadrendbe, a korszerű fedélzeti berendezések üzemeltetéséhez szükséges átképzéseket a korszerűbb típusokhoz már az év elején megkezdjük.

A Mi-17-es helikopterek személyzete a korszerű éjjellátó készülék, a Night Vision Googles (NVG) segítségével sötétben is képes végrehajtani feladatát; Lamos tábornok e berendezés haszná-

Lamos Imre dandártábornok

latának begyakorlását tekinti az idei év kiemelt feladatának. A bázisparancsnok még hozzátette: a gyakorlórepülések, illetve a rendszeres szárazföldi és vízi túlélési gyakorlatok mellett az alakulat fő feladatai között kell számon tartani a tavaszi és őszi légi lövészetet, a román helikopterrel közös kutató-mentő gyakorlatot, valamint egy, többnemzeti alkalmi harci kötelékben végrehajtott forgószárnyas repülési gyakorlatot is.

KÜLÖNLEGES FELADATOK

ALAPKÉPZÉS, NEMZETKÖZI GYAKORLATOK ÉS FOLYAMATOS JELENLÉT MŰVELETI TERÜLETEN: AZ MH 34. BERCSÉNYI LÁSZLÓ KÜLÖNLEGES MŰVELETI ZÁSZLÓALJ IDEI ESEMÉNYNAPTÁRA IGENCSAK SŰRŰRE SIKEREDT.

Mint azt Cseklán István alezredestől, az alakulat parancsnok-helyettesétől megtudtuk, a zászlóalj különleges műveleti csoportjai – hat hónapos váltásokban – 2012-ben is folytatják tevékenységüket Afganisztánban, s a fő figyelmet az afgán hadsereg felkészítésére fordítják.

Az év másik kiemelkedő feladata a különleges műveleti alaptanfolyam megtartása, melyet a zászlóalj idén első alkalommal saját berkeken belül szervezett meg. Mint arról magazinunkban már többször is beszámoltunk, a zászlóalj

megalakulása után az első tanfolyamot még az amerikai MTT (Mobile Training Team – mozgó kiképző csoport) segítségével hajtották végre. Később, a megfelelő tapasztalatok birtokában, az MH Békétámogató Kiképző Központban először magyar, majd nemzetközi különleges műveleti alaptanfolyamon képezték a hazai és külföldi „különlegeseiket”. E tanfolyam megszűnte után vette saját kezébe a képzést a zászlóalj. Idén harminchat, kökemény előzetes kiválasztáson megfelelt katonának kezd meg a tíz hónapos tanfolyamot. Az általános

Sűrű program a „Bercsényinél”

Kapcsolódó videókat nézze meg a Célkeresztben című haderő-híradóban a honvedelem.hu-n!

különleges műveleti felkészítés mellett a specialisták (híradó, fegyveres, műszaki, egészségügyi) a szakterületeiktől függően tizenöt, húsz, illetve huszonhat hetes képzésen is részt vesznek.

A magyar–amerikai Joint Combined Exchange Training (JCET) közös kiképzések ugyancsak a zászlóalj kiemelt

Cseklán István alezredes

eseményei lesznek. A „Bercsényi” kijelölt csoportjai ugyanis az Amerikai Egyesült Államok 10. Különleges Erők Ezredének (10th SFG) 4. zászlóaljával közösen vesznek részt az afganisztáni műveletekben, s így a felkészülést is együtt hajtják végre. (Korábban a zászlóalj ugyanezen amerikai ezred Stuttgartba települt 1. zászlóaljával folytatott közös tevékenységet.) Az összevont kiképzés célja, hogy a két csoport alapszinten összekovácsolódjon, megismerje egymás fegyver- és felszerelésrendszerét, harceljárásait. A csoportok vezetése tavaly ősszel és idén januárban annak érdekében járt előzetes szemrevételezésen Afganisztánban, hogy a legfrissebb műveleti területi tapasztalatokat is beépíthessék a kiképzésbe.

Az idei első közös kiképzésre február közepén került sor, amelyet megtekintett dr. Benkő Tibor vezérezered, a Honvéd Vezérkar főnöke, Domján László vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka, valamint Robert W. Dugleby ezredes, az Amerikai Egyesült Államok Budapesten akkreditált véderőztársa is. A JCET-gyakorlattal párhuzamosan az alakulat katonái az Amerikai Egyesült Államoktól kapott HMMWV gépjárművekkel vezetési gyakorlatokat is végrehajtottak.

Keményen és lelkiismeretesen

A MISSZIÓK ÉVE

KEMÉNY ÉVEN VANNAK TÚL A SZENTESI KATONÁK, DE PARANCSNOKUK, NYERS JÓZSEF MÉRNÖK EZREDES MÁR TUDJA: 2012 SEM LESZ KÖNNYEBB.

Állandó készenlét a természeti katasztrófák következményeinek elhárítására, NATO-kötelezettség teljesítése, missziós feladatok ellátása, nemzetközi gyakorlatokon való részvétel – az alaprendeltetésen felül ezek voltak, és 2012-ben is ezek lesznek a Magyar Honvédség egyetlen „hagyományos” műszaki ezredének feladatai.

– A Tisza 2011 katasztrófavédelmi gyakorlaton Romániában a hídépítő és a víztisztító alegységeink katonái vettek részt. Úszó eszközeinknél ott voltak az MH 5. Bocskai István Lövészdandár Szöke Lavina többnemzeti gyakorlatán: ennek végrehajtását a bűváraink biztosították, és a logisztikai kiszolgálás is a mi feladatunk volt. Az MH 5/24. Bornemissza Gergely Felderítő-zászlóalj Black River 2011 harcászati gyakorlatán pedig az átkelések biztosítását és a logisztikai ellátást végeztük – sorolta Nyers József ezredes, a szentesi műszaki ezred parancsnoka.

– Közben biztosítanunk kellett az alegységeink közül a NATO-nak felajánlott MH Vegyes Hídépítő Század, az MH Víztisztító Század és a Reagáló Erők (NATO Response Force – NRF)

kötelményében lévő szakaszunk hadrafoghatóságát, folyamatos készenlétét. Boszniában, az Európai Unió békefenntartói (European Union Force – EUFOR) közt jelenleg mintegy ötven katonánk teljesít külszolgálatot, a honvédelmi katasztrófavédelmi rendszer keretében pedig közel száz technikai eszközt kell állandó készenlétben tartanunk. „Kikapcsolódásként” pár napot a szegedi kajak-kenu világbajnokságon tölthetünk: egy 80 tonnás komppal két hatalmas darut kellett egy picinyke szigetre tennünk. Ebből a felsorolásból is látszik, hogy milyen keményen és lelkiismeretesen kellett dolgoznunk azért, hogy az ezred működőképes maradjon és az előljáró által elvárt színvonalon tudjuk teljesíteni a ránk bízott feladatokat.

Évente átlagosan 60–80 szentesi katonára szolgál misszióban, idén viszont az ezred egyharmada lesz távol: az egyéni beosztásokat ellátókon kívül az EUFOR tizenegyedik váltásába százan készülnek az alakulattól, az MH Nemzeti Támogató Elem – Afganisztán parancsnoka Nyers ezredes lesz, és ez a kontingens is alapvetően a műszaki ezredre épül majd.

– Emellett még részt veszünk a Tisza

kötelményében lévő szakaszunk hadrafoghatóságát, folyamatos készenlétét. Boszniában, az Európai Unió békefenntartói (European Union Force – EUFOR) közt jelenleg mintegy ötven katonánk teljesít külszolgálatot, a honvédelmi katasztrófavédelmi rendszer keretében pedig közel száz technikai eszközt kell állandó készenlétben tartanunk. „Kikapcsolódásként” pár napot a szegedi kajak-kenu világbajnokságon tölthetünk: egy 80 tonnás komppal két hatalmas darut kellett egy picinyke szigetre tennünk. Ebből a felsorolásból is látszik, hogy milyen keményen és lelkiismeretesen kellett dolgoznunk azért, hogy az ezred működőképes maradjon és az előljáró által elvárt színvonalon tudjuk teljesíteni a ránk bízott feladatokat.

Évente átlagosan 60–80 szentesi katonára szolgál misszióban, idén viszont az ezred egyharmada lesz távol: az egyéni beosztásokat ellátókon kívül az EUFOR tizenegyedik váltásába százan készülnek az alakulattól, az MH Nemzeti Támogató Elem – Afganisztán parancsnoka Nyers ezredes lesz, és ez a kontingens is alapvetően a műszaki ezredre épül majd.

– Emellett még részt veszünk a Tisza

Nyers József ezredes és alakulatának munkáját zászlószalag adományozásával ismerteti a tavalyi vezérkari főnök.

2012 magyar–román–szerb közös katasztrófavédelmi gyakorlaton, a víztisztító századunknak meg kell felelnie a nemzeti CREVAL-ellenőrzésen, és folytatjuk a laktanya-rekonstrukciós programunkat. Természetesen továbbra is kiemelt figyelmet fordítunk a Katona-Suli-programra, továbbá a várossal és a rendőrökkel közösen idén is megrendezzük a műszakiak napját – lapozta a naptárát Nyers ezredes.

Otthonuk a nagyvilág

NINCSEN MEGÁLLÁS

TAVALY ISMÉT „JÓRA” ÉRTÉKELTE AZ ELŐLJÁRÓ AZ MH 5. BOCSKAI ISTVÁN LÖVÉSZDANDÁR MUNKÁJÁT. HÁROM EGYMÁST KÖVETŐ ÉVBEN ÉRDEMELTÉ KI EZT AZ ELISMERÉST A MAGYAR HONVÉDSÉG LEGNAGYOBB SZÁRAZFÖLDI ALAKULATA, AMELYNEK TÖRTÉNETÉBEN ILYEN MÉG SOSEM FORDULT ELŐ.

Eredményes évet tudhatnak maguk mögött a Bocskai-dandár katonái, keményen megdolgoztak a sikerért. A parancsnok, dr. Böröndi Gábor dandártábornok eltökélte: ezt a szintet idén is „hozni kell”.

– Tavaly a fizikai állóképesség növelésére, az általános katonai kiképzésre fordítottuk a fő hangsúlyt, augusztusban pedig a dandár teljes személyi állománya egy vizsgán bizonyította a felkészültségét. Ennek meg is lett az eredménye: az EUFOR-kontingens központi fizikai felmérése során a 260 pontos követelményhez képest a mi átlagunk 320 pont volt – büszkélkedett Böröndi Gábor dandártábornok.

Különleges helyzetben van a dandár, alárendelt alegységei ugyanis három helyőrségben, Debrecenben, Hódmezővásárhelyen és Hajdúhadházon állomásoznak. Tavaly több mint hatszáz katonájuk teljesített missziós szolgálatot, végrehajtottak egy magyar–román és egy magyar–szerb közös kiképzést,

emellett kiemelt szerepet töltöttek be a Szöke Lavina 2011 többnemzeti katasztrófavédelmi gyakorlaton is.

– Idén sincs megállás, nem lesz sok időnk a pihenésre; továbbra is jelentős missziós szerep hárul ránk. Már meg-

Dr. Böröndi Gábor dandártábornok

kezdjük a külföldi szolgálatra indulók felkészítését, emellett adunk egy harccsoportot az EU multinacionális kötelékébe is. Az év elején a rendőrséggel közösen mozgó figyelőőröket állítottunk fel, s kihasználva a februári hideget, a művelettámogató műszaki zászlóaljunk módszertani foglalkozás keretében járgépbontási feladatokat hajtott végre – sorolja a 2012-ben már elvégzett munkát a dandártábornok. – Az idei tervekben szereplő sok más feladatunk mellett a legjelentősebb a 62. lövész-zászlóalj felkészülése a NATO-ellenőrzésre, amelyen meg kell őriznünk a „harckész” minősítést.

A tábornok szavaiból kiderült, hogy a dandár harmada szinte folyamatosan külföldön, különféle missziókban (PRT, OMLT, KFOR) teljesít szolgálatot, ami hatalmas terhet ró az itthon maradt családtagokra. Az ő gondjaikon, a parancsnokok és a vezénylőzászlósok segítségével, a Humánszolgáltató Iroda próbál enyhíteni.

Hófehér kiképzés

ÚJ ÉG VELED!

AZ ELMÚLT JÓ MÁSFÉL ÉVTIZEDBEN MAXIMUM KÉT-HÁROM ÉVENKÉNT VOLT „SZERENCSENK” PÁR HÉTRE MEGTAPASZTALNI AZ IGAZI TELET, HÓVAL, KEMÉNY HIDEGGEL. NEM CSODA TEHÁT, HA A ZIMANKÓS HETEKET A LEHETŐ LEGJOBBAN AKARTA KIHASZNÁLNI AZ MH 25/88. KÖNNYŰ VEGYES ZÁSZLÓALJ, HISZEN EGY GYORSREAGÁLÁSÚ ALAKULATNAK EXTRÉM IDŐJÁRÁSI VISZONYOK KÖZEPETTE IS HELYT KELL ÁLLNIA.

Az MH 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj, kihasználva a számkóra kedvező időjárást, februárban a Holt-Tisza jegén és a jég alatt gyakorlatozott, együttműködve a debreceni MH 5/24. Bornemissza Gergely Felderítő-zászlóalj bűváraival. Az ötnapos kiképzést Smirer Tamás őrmester, merülésvezető, első osztályú oktató- és mentőbűvár vezette.

Pintér Ferenc őrnagy, a „25/88”-asok parancsnokának helyettese magazinunknak elmondta: alakulatuk katonáinak a legszélsőségesebb körülmények közt is

helyt kell állniuk, fel kell készülniük a legváratlanabb eseményekre. Speciális aleggységeik ugyanis mindig az első vonalban harcolnak, nincs idejük megvárni, hogy az átkelésre kijelölt helyen hidat verjenek a műszakiak. Az akadályt jelentő folyón nyáron átúsznak, télen pedig a jégen átgyalognak.

A jeges átkelések alkalmával azonban előfordulhatnak balesetek; ezek megelőzésére fel kell készülni. E tevékenységet tanteremben, uszodában lehetetlen elsajátítani, a hideg vízi merülés gyakorlásához ugyanis fagy kell. Csak ilyen

MAGYAR HONVÉD

körülmények közt alakul ki a bűvárokban az a készség, amelynek birtokában a dermesztően hideg vízben, a jég alatt, korlátozott látási viszonyok között is képesek feladataik végrehajtására. Ezért gyakorolták az átkelők kialakítását, üzemeltetését, a jég alól történő mentést és a lékbe esett technikai eszközök kiemelését. A bűvárok egy esetleges veszélyhelyzet elhárítására is felkészültek, ilyen lehet például a folyón feltorlódtott jég-torlaszok robbantása. A műszaki bűvárok ugyanis egyben robbantási kiképzésen átesett, vizsgával rendelkező utász-katonák is.

A februári gyakorlat forgatókönyve szerint a jégátkelőt az ellenség felderítette, és a befagyott folyón történő át-

Kapcsolódó videóinkat nézze meg a Célkeresztesben című haderőhíradóban a honvedelem.hu-n!

Az ilyen gyakorlat úgynevezett zárt téri merülésnek minősül, ami azt jelenti, hogy a bűvár nem tud függőlegesen a víz felszínére jutni. Ezért a biztonság érdekében minden felszerelést duplázni kell: két, egyenként tíz-tíz literes oxigénpalackot használnak, mindkettőtön külön nyomáscsökkentő és légzőautomata van. Így a bűvár akkor sem kerülhet életveszélybe, ha egy alkatrészt fel-

A kemény hideget, a havas körülményeket természetesen másfajta kiképzésekre is kihasználta a könnyű vegyes zászlóalj. Mesterlövészeik a tatárszentgyörgyi lőtérén, extrém időjárási viszonyok közepette – mínusz 10 Celsius-fokos hőmérsékletben, hóvihárban – hajtották végre előírt lögyakorlataikat. Gyorsreagálású századaik katonái pedig a havas pusztaiban, gátakon végrehajtott tizenöt kilométeres menet mellett gyakorolták a befagyott folyó-akadályon történő átkelést. Utóbbi esetben a „könnyű vegyes” bűvárai által

mondja a szolgálatot a hideg vízben, mivel egyszerűen átkapcsolhat a tartalék rendszerre. Ilyen időjárási körülmények közt egy légzőkészülék használata mellett akár 40–45 percet is a jég alatt lehet tölteni.

felderített és biztosított folyószakaszon teljes „arszenáljokkal” – egyéni felszerelés, aknavető, páncéltörő rakéták, géppuskák stb. – keltek át, hogy aztán a túlpárton folytassák harctevékenységeiket.

kelés megakadályozására aknavetőkkel próbálták feltörni a jéget. A jégen repedések keletkeztek, és az egyik katona belesett a vízbe – őt a mentőosztag katonái egy kötel segítségével mentették ki a lékből. Elmerült viszont a nála lévő, különösen fontos rádió, amit a gyakorlat második szakaszában bűvárok kerestek meg a jég alatt.

Smirer Tamás őrmester elmondta: a plusz egy Celsius-fokos vízben két és fél méter mélységbe merültek a bűvárok. Ebben a mélységben a látótávolság 30 centiméter körüli, ezért csak „tízujjas látással” lehetett keresni a folyóba esett tárgyat. Magyarán: a katonáknak kézzel kellett tapogatózniuk a folyómederben. Tegyük hozzá: a jég alá merülőket ezúttal bűvártelefonon keresztül irányították, de mindenkinek ismernie kell a másik megoldást, azaz a kötéllal adható jelzéseket is.

MAGYAR HONVÉD

Afganisztáni helytállás

KITÜNTETETT KIKÉPZŐK

ÚJABB NEMZETKÖZI ELISMERÉS MISSZIÓBAN SZOLGÁLT MAGYAROKNAK: KIEMELKEDŐ TELJESÍTMÉNYÉÉRT HAT, AFGANISZTÁNBAN SZOLGÁLT KATONA KAPOTT A KÖZELMÚLTBAN RANGOS AMERIKAI KITÜNTETÉST.

Debrődi Péter százados (MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred), Kovács Róbert zászlós (MH Katonai Közlekedési Központ), Jáger Attila zászlós (MH 25. Klapka György Lövészdandár), Forgács Tamás hadnagy (MH 25. Klapka György Lövészdandár), Bakai Zoltán őrnagy (MH Veszélyesanyag-ellátó Központ) és Klein János őrnagy (MH Helyőrségi Kommandó Hivatal, Székesfehérvár) Army Commendation Medal kitüntetésben részesült.

Mint azt az egyik kitüntetett, Debrődi Péter százados magazinunknak elmondta: az elismerésben részesültek Kabulban, a NATO afganisztáni kiképzőmissziójának (NATO Training Mission – Afghanistan) keretében, a német veze-

tésű Combat Service Support (harci kiszolgáló és támogató) mentorcsoporthoz magyar váltásában teljesítettek szolgálatot.

A többnemzeti – német, magyar, francia, belga, olasz, portugál és horvát – csoport az ANA (Afghan National Army – Afgán Nemzeti Hadsereg) harci támogató, kiszolgáló kiképzőiskolájának munkáját segítette. Fő feladatuk – többek között – az újjáalakuló afgán hadsereg logisztikai beosztásban szolgáló katonáinak mentorálása, valamint a gépjárművezetők képzése volt; nyolchetente 80–100 főt készítettek fel feladataikra, emellett ők dolgozták ki a kiképzési, oktatási anyagokat, szabályzatokat is.

A magyar katonák a rangos amerikai kitüntetést – Brend Grygel ezredes, a mentorcsoporthoz német parancsnokának

MAGYAR HONVÉD

legnagyobb kihívást a német precizitás és az ettől nagyon is eltérő afganisztáni mentalitás összehangolása jelentette. Amikor megkérdeztem a II. osztályú tűzszerészt, hogy miként „keveredett” logisztikai, gépjárműves mentorcsoporthoz, kézenfekvő választ adott: eredeti szakmája alapján. Debrődi Péter ugyanis tiszti pályáját jelenlegi alakulata jogelődjének logisztikai századánál, szállítószakaszparancsnoki beosztásban kezdte. Később a század parancsnokának helyetteseként, majd parancsnokként sok-sok órát szolgált együtt a tűzszerészjárőrökkel.

különösen a második világháború, a magyar katonák sorsának alakulása, és mindemellett „beleásta magát” a robbanészközök ismereteibe is.

Ezért kérte a parancsnokát, tegye lehetővé, hogy tűzszerésszé képezhesse

magát. Saját beosztásának ellátása mellett – a tűzszerészek hatathós támogatásával – megszerezte a szükséges képességet, majd ugyancsak régi munkájával párhuzamosan elkezdett járőrözni az ország területén. Eleinte kéthavonta ment járőrbe, de aztán egyre szaporodtak a feladatok, ezért döntenie kellett.

– Éreztem, hogy a két beosztást együtt nem lehet megfelelő szinten ellátni, no meg egyre inkább tűzszerésznek éreztem magam. Ezért kértem,

hogy „teljes mellszélességgel” a tűzszerészszakmára koncentrálnassak. A logisztikai századnál dolgozó kollégáimnak köszönhetően a váltásom végül is szerencsésen megoldódott.

Debrődi százados ma már a kiképzési főnökség értékelő-elemző tiszti beosztását látja el, s egyre több tűzszerészjárőrben vesz részt. Sőt, amikor a Magyar Honvédség megkapta az első három Cougar típusú tűzszerészjárművet, egy tűzszerészjárőr-parancsnokkal és egy gépjárművezetővel együtt utazhatott az Amerikai Egyesült Államokba, a Force Protection cég alaptanfolyamára. Az észak-karolinai Roxboróban és a dél-karolinai Charlestonban sajtóírtották el az üzemeltetési ismereteket, itthon pedig már ők oktatták az Afganisztánba induló társakat, és részt vettek a gépjárművek felszerelésének kialakításában is.

felterjesztésére – James B. Mallory vezérőrnagytól, az ISAF Afganisztánban állomásozó kiképzőöröknek parancsnok-helyettesétől kapták.

Debrődi százados elmondta, hogy a

– Az éjszakákba nyúló beszélgetések során „megtörtődtem” a tűzszerészszakmával – indokolta későbbi pályamódosítását. Ehhez persze hozzájárult az is, hogy mindig is érdekelte a történelem,

MAGYAR HONVÉD

SZERZŐDTEK AZ ELSŐ ÖNKÉNTES MŰVELTI TARTALÉKOSOK

A Magyar Honvédség Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság (MH HKNYP) Dózsa György úti központjában kötötték meg szerződésüket a honvédséggel az első önkéntes művelti tartalékosok. Az eseményen jelen volt dr. Benkő Tibor vezérezeres, a Honvéd Vezérkar (HVK) főnöke, Bozó Tibor dandártábornok, a HVK személyzeti csoportfőnöke, illetve Vanyur Tibor mérnök ezredes, az MH HKNYP parancsnoka. A vezérkari főnök beszédében fontos mérföldkőként értékelte az első szerződések megkötését. Felidézte az ünnepélyes alkalomig elvezető utat is, amely az önkéntes tartalékos rendszer létrehozásáról szóló, 2010 szeptemberében megszületett miniszteri döntéssel indult, és első jelentős állomása az önkéntes védelmi tartalékosok szolgálatba lépése volt egy évvel ezelőtt. A Honvéd Vezérkar főnöke hangsúlyozta: utóbbi kategóriába ma több mint kétezer tartoznak, átlagos életkoruk 42 év, és mindannyian komoly katonai kiképzésen estek át.

Draveczi-Ury Ádám; fotó: Galovtsik Gábor

ZÁSZLÓÁTADÁS AZ ELSŐ ÁLLOMÁNGYÜLÉSEN

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hungária körüli kampuszán megtartott állománygyűlésen az intézmény hadtudományi és honvédtisztképző karának dékánja, dr. Boldizsár Gábor ezredes átvette az egyetem rektorától, prof. dr. Patyi Andrásától a kar zászlóját. Az eseményen megjelent dr. Szarka Gábor, a HM kabinetfőnöke is, aki beszédében leszögezte: a kar elsődleges feladata a honvédtiszt-jelölték professzionális, a legmagasabb minőségű feltételeknek megfelelő képzése. A tárca vezetése a dékántól azt kérte – mondta a kabinetfőnök –, ne kössön olyan kompromisszumokat, amelyek a tisztképzés minőségét érintenék.

Honvedelem.hu; fotó: Tóth László

PARANCSNOKVÁLTÁSOK

Hende Csaba honvédelmi miniszter február elsejei hatályú az MH 54. Veszprém Radarezred parancsnokává nevezte ki, egyidejűleg előléptette ezredessé Zentai László alezredest, az alakulat eddigi megbízott parancsnokát. A határozatot és az új váll-lapokat Sáfár Albert dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (MH ÖHP) légierő haderónem főnöke állománygyűlés keretében adta át, hangoztatva, hogy Zentai László megbízott parancsnokként végzett tíz hónapos munkájával rászolgált a miniszteri bizalomra. Az MH ÖHP parancsnoka – ugyancsak február elsejei hatályú – a radarezred részkürtöltő radarszázadának parancsnokává nevezte ki, s őrnaggyá léptette elő Horváth Ervin századost, a 2. gerincradar-mérőpont korábbi parancsnokhelyettesét.

Kép és szöveg: Kálmáni Gábor

TÜLÉLÉSI GYAKORLAT

Kökemény kiképzésen vannak túl az MH Ludovika Zászlóalj honvédtiszt-jelöltjei: az első és a második évfolyamos századok Ócsán vettek részt általános harcászati foglalkozáson, műszaki és vegyi védelmi kiképzésen, míg a harmad- és negyedévesek az MH 86. Szolnoki Helikopterbázison a vízi túlélést, a kézitűt és a közelharcot gyakorolták. A szolnoki foglalkozásokat megtekintette dr. Boldizsár Gábor ezredes, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem hadtudományi és honvédtisztképző karának dékánja, illetve Molnár Zsolt ezredes, a Ludovika-zászlóalj parancsnoka is. A zászlóalj történetében egyébként első alkalommal vettek részt vízi túlélési gyakorlaton a honvédtiszt-jelöltök. A foglalkozást vezető Bali Tamás alezredes, a szolnoki helikopterbázis repülő-felkészítési főnöke elmondta: a hallgatók számára a pilóták ötnapos kiképzési programján alapuló speciális tematikát állítottak össze.

Kép és szöveg: Galambos Sándor

KÉSZÜLNEK A „ROSSZFIÚK”

A várpalotai MH Bakony Harckiképző Központ egyik legfontosabb alegysége az ellenőrző-áteresztő ponton már megkezdte a felkészülést az idei feladatokra. Tavaly az alegység tagjai „rosszfiúkként” szinte minden hónapban más-más alakulat kiképzését segítették. Az elmúlt hetekben az állomány – egyebek mellett – gyakorolta az ellenőrző-áteresztő ponton folytatott tevékenységet, felkészült a különböző járőrzési mód-szerekből és a keresési-kutatósi eljárásokból, hiszen az alájátszások alkalmával csak úgy tudnak borsot törni az „ellenség” orra alá, ha ismerik az alkalmazott protollokat. A század állománya – a lökészség szinten tartása érdekében – a rendszeresített kézfegyverekkel, azaz pisztollyal, géppisztollyal és gépkarabéllyal különleges egyéni alap-, valamint tűzpár- és költék-lőgyakorlatot hajtott végre a hajmáskéri kiképzőbázison.

Vokla János alezredes

MISSZIÓKBÓL JÖTTEK, MISSZIÓBA MENNEK

Missziókból hazatérőket és külszolgálatra induló katonákat köszöntöttek a hódmezővásárhelyi Zrínyi Miklós-laktanyában. A Varga István alezredes vezette MH Művelti Tanácsadó és Összekötő Csoport (MH OMLT) hatodik váltása Afganisztánban teljesített szolgálatot, ott, ahová az MH Tartományi Újjáépítési Csoport (MH PRT) tizenkettedik váltása indul Somogyi János József alezredes irányítása mellett. Az EUFOR kilencedik váltása Bosznia-Hercegovinából tért haza, parancsnokuk Kiss Szabolcs alezredes volt. Orosz Zoltán altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese megjegyezte: számunkra elsősorban a térség közlése miatt fontos, hogy hozzájáruljunk a Balkán békéjéhez, biztonságához. Afganisztáni szerepvállalásunk kapcsán pedig elmondta: a magyar katonák helytállását bizonyítja, hogy az általuk mentorált zászlóalj ma már alkalmas éles bevetésekre, s ha a NATO-tól megkapja a szükséges minősítést (amire ebben az évben jó esély mutatkozik), akkor önállóan is hajthat végre műveleteket.

Kép és szöveg: Galambos Sándor

HATÉKONYABBAN MŰKÖDIK A HONVÉDSÉG

Az Országgyűlés honvédelmi és rendészeti bizottságának ülésén tartott tájékoztatót Hende Csaba honvédelmi miniszter a múlt évben végrehajtott szervezeti átalakításról és a humánpolitikai feladatokról. A tárcavezető elmondta: a HM szervezeti rendszere és a Magyar Honvédség vezetési struktúrája 2011-ben jelentős változáson esett át. Ennek során a hatékonyabb működés és a célszerűség szempontjai domináltak: olyan szervezeti átalakítások és összevonások történtek, amelyek fokozták a hatékonyságot, javították a katonai szervezetek létszámarányát és egységesítették a széttagolt háttérintézményi struktúrát. Hende Csaba rámutatott: immár a korábbi 76 helyett 92 százalékos a végrehajtott szervek aránya, és mindössze nyolc százalékot tesz ki az irányítási létszám. E szempontból alapvető jelentőségűnek nevezte azokat az intézkedéseket, melyek eredményeként 2011. november 15-i hatállyal mintegy 1200 beosztás szűnt meg, e lépéssel ugyan is jelentősen csökkent a honvédség bürokratikus szervezete.

Draveczki-Ury Ádám; fotó: Galovtsik Gábor

JAPÁN NAP A VÁRBAN

A HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumban a külföldi kultúrák megismertetését célzó programsorozat első állomásaként tartott japán napot Hende Csaba honvédelmi miniszter nyitotta meg. A rendezvényen beszédet mondott Ito Tecuo, Japán magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete is, aki elmondta: folyamatosan tapasztalja a magyarok egyre növekvő érdeklődését a távol-keleti szigetország történelme, kultúrája, művészete, nyelve és az ott élő emberek élete iránt. Reményei szerint ez a program is hozzájárul ahhoz, hogy a magyarok még többet tudjanak meg Japánról, és a két nép még közelebb kerüljön egymáshoz.

Zilahy Tamás; fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

DIPLOMAOSZTÓ PÉCSÉN

A Pécsi Tudományegyetem felnőttképzési és emberi erőforrás fejlesztési karának diplomaosztó ünnepén vett részt dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke. A rendezvényen az emberi erőforrás tanácsadó mesterképzési szak 17 katonahallgatója is átvehette diplomáját. Az említett szakon tanulók a humán és gazdasági ismereteik, a több tudományágra kiterjedő és több szakterületet érintő szemléletük birtokában válnak képessé egyebek mellett az iskolázatással, a képzéssel és továbbképzéssel kapcsolatos támogató-, valamint tervezőtevékenységre. A végzett katonák eredeti beosztásukba kerülnek vissza; a diploma megszerzésére éppen beosztásuk ellátásához volt szükség.

Honvedelem.hu; fotó: Tóth László

A BUDAPESTI HARCOK BEFEJEZÉSÉRE EMLÉKEZTEK

A második világháború budapesti harcainak befejezésére emlékeztek a főváros több helyszínén február 13-án. A budai Várban, a Mária Magdolna-toronnyánál elhelyezett emléktáblánál dr. Szarka Gábor, a HM kabinetfőnöke hangzott: emlékeznünk kell a Budai Önkéntes Ezred azon katonáira is, akik a magyar hazáért áldozták életüket. Emlékeznünk kell azokra is, akiket az ostrom napjaiban származásuk miatt lőttek a Dunába, vagy a megszálló hadsereg erőszakoskodásainak estek áldozatául. A Budai Önkéntes Ezred Vérmezőn álló emlékművénél Kun Szabó István dandártábornok, az MH Támogató Dandár parancsnoka, Budapest helyőrségparancsnoka többek között elmondta: az 1967-ben leleplezett, 2007-ben felújított emlékmű méltó módon őrzi annak a 2500 magyar katonának az emlékét, akik merték vállalni a fegyveres küzdelmet a náciizmussal szemben.

Draveczki-Ury Ádám; fotó: Tóth László

JEGES NAPOK

A Magyar Honvédség katonai búvárokat is foglalkoztató alakulatai kihasználták a számukra kedvező időjárást, és sorra szervezték gyakorlataikat befagyott folyóikon, tavakon. Így tett az MH 1. Honvéd Tűzserész- és Hadihajós Ezred is, amely éves kiképzési tervének megfelelően úgynevezett szinten tartó merülést rendezett búvár beosztású katonái számára az egyik csepeli bányatavon. A képzés célja a nyílt vízi jég alá merülés gyakorlati fogásainak elsajátítása volt. Török László zászlós, merülésvezető felügyelete alatt nyolc búvár vett részt a kiképzésen: 6–8 méter mélyre merültek a mindössze két Celsius-fokos vízbe, amit tíz centiméter vastag jégtakaró fedett.

Fülöpné Várkonyi Melinda főhadnagy

PÜSPÖKI BEIKTATÁS

Beiktatták hivatalába Jákob János ezredest, a Magyar Honvédség új protestáns tábori püspökét. Ebből az alkalomból istentiszteletet tartottak Budapesten, az első világháború áldozatainak emlékére emelt Nagyvárad téri Emlékezet Templomában. Az eseményen részt vettek a Honvédelmi Minisztérium és a Honvéd Vezérkar első számú vezetői, továbbá a tábori lelkesítő szolgálatok képviselői is. Jákob János ezredes bizonyosságtételben elmondta: könnyű volt elfogadnia a katonák szolgálatának sajátosságait. Tudja, hogy milyen értékek fontosak nekik és családjaiknak, mit jelent számukra az a fajta elkötelezettség, amelynek szellemében, ha kell, életüket adják a hazáért, önmagukat áldozzák fel másokért.

Zilahy Tamás; fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

HÁROM LETT AZ EGYBŐL: TAVALY NOVEMBERBEN A TATAI Klapka-DANDÁR ALÁRENDELTSÉGÉBEN MŰKÖDŐ HARC-TÁMOGATÓ ZÁSZLÓALJ „ALKOTÓELEMEIRE BOMLOTT”, S MEGALKULT A HARCKOCSI-ZÁSZLÓALJ, A TÜZÉROSZTÁLY ÉS A PÁNCÉLTÖRŐ RAKÉTAOSZTÁLY.

A honvédségben zajló átalakulás részeként az MH 25. Klapka György Lövészdandár visszatért a korábbi haderő-struktúrához, ami azt jelenti, hogy az elmúlt több mint négy évben az alakulat harci-támogató zászlóaljába (HTZ) olvasztott, úgynevezett „hibernált képességek” – azaz a harcocsizó, a tüzér és a páncéltörő tüzér – 2011. november 15-től ismét zászlóaljszinten képviselték magukat. A három új kötelék-zászlóalj – a harcocsizó-zászlóalj, a tüzérosztály, valamint a páncéltörő rakétaosztály – a szervezési időszakot követően, 2012. április 30-ával, a kötelék-összekovácsolási kiképzések befejeztével kezdte meg szervezetszerű működését a dandárnál.

Sándor Zsolt dandártábornok, a Klapka-dandár parancsnoka elmondta: mivel századszintű kötelékként a harcocsizóknak, a tüzereknek és a páncéltörő tüzereknek nem volt szükségük nagyszámú tisztre és tiszthelyettesre, a szak-

Sándor Zsolt dandártábornok (középen), a Klapka-dandár parancsnoka

Kapcsolódó videókat nézze meg a Célkeresztben című haderő-híradóban a honvedelem.hu-n!

emberek képzése visszaesett, ami együtt járt azzal, hogy mindhárom fegyveremi kultúra kezdett eltűnni. Szerencsére ez a harci-támogató zászlóalj felbomlásával megváltozott.

– A HTZ létszáma korábban háromszáz fő volt, a szétváláskor újabb száz beosztás feltöltését engedélyezte az elől-

járó, így jelentősebb létszámihiány nélkül járt azzal, hogy mindhárom fegyveremi kultúra kezdett eltűnni. Szerencsére ez a harci-támogató zászlóalj felbomlásával megváltozott.

– A HTZ létszáma korábban háromszáz fő volt, a szétváláskor újabb száz beosztás feltöltését engedélyezte az elől-

járó, így jelentősebb létszámihiány nélkül járt azzal, hogy mindhárom fegyveremi kultúra kezdett eltűnni. Szerencsére ez a harci-támogató zászlóalj felbomlásával megváltozott.

rackos tüzerűteggel, ütegenként hat-hat 152 milliméter űrméretű D–20-as ágyútarakkal rendelkeznek. Az alegység szervezetébe tartozik még a törzs, valamint a törzstámogató üteg is. A tervek szerint az osztály március 19–23. között a Veszprém közelében található „nullaponti” lőtérre végrehajt egy rendszerbe állító, éleslövészettel egybekötött ellenőrző tüzvetést. Ezt követően az alegység katonáinak döntő többsége megkezdte a felkészülést a már említett, augusztusban induló KFOR-misszióra. A koszovói magyar békefenntartó alegység hetedik váltásának tervezett parancsnoka éppen Kása alezredes, aki elmondta: az alegység 101-es hadrendi száma az egykori pécsi tüzerekre, a híres elődökre utal. Pécsen 2004-ben számolták fel a 101-es tüzérdandárt, amelynek jogutódja a Tatán megalakult 25/101-es tüzérszászlóalj volt. Ez egészen 2007. március elsejéig, a harci-támogató zászlóalj megalakulásáig működött.

A T–72-es közepes harcocsizó több változatát is használja a Magyar Honvédség. Elsődleges fegyverzeté egy 2A46M típusú, 125 milliméter űrméretű, sima csövű harcocsizó-ágyú. A típusról függően 41–44 tonnás tömegű harcocsizókat 780 (egyves változatoknál több mint 800) lőerős, „mindenevő” dízelmotor hajtja. Ennek is köszönhetően a jármű mozgékonyasága és terepjáró-képessége kiváló. Páncélzata többretegű, a legjobban védett helyen 520 milliméter vastag.

KÉPESSÉGNÖVELÉS

Három új alegység a Klapka-dandárnál

A D-20 típusú, 152 milliméter űrméretű, vontatott ágyútarack tervezése már közvetlenül a második világháború után elkezdődött, de a sorozatgyártásban készült példányok csak az 1950-es évek közepén jelentek meg. Tűzelésnél a löveg kortálpát letámasztják, ezzel biztosítva a fegyver stabilitását, míg a kere-

keket – tehermentesítendő az eszközt – felemelik. Az ágyút nehéz, kétkamrás csőszájfékkel látták el. A löveg alkalmas harcászati atomlőszerrel kilövésére is. Rakéta-póthajtású lövészrel a lőtávolsága eléri a 24 kilométert, normál lövészrel pedig a 17,4 kilométert.

A Hattyár István alezredes által vezetett harckocsi-zászlóalj pedig a 11-es hadrendi számot viseli, a 2007-ig a Szárazföldi Parancsnokság közvetlen alárendeltségében működött MH 11.

Hunyadi Mátyás Harckocsi-zászlóalj emléke előtt tisztelegve, s kifejezetten büszkék arra – mondta a parancsnok –, hogy Tatán, a harckocsizó fegyvernem egykori fellegvárában újra „tankos”

zászlóalj működhet. Az alegység zömét a megszüntetett HTZ kötelékében működő harckocsi-század katonái adják, de vannak olyanok is, akik az önálló sodás hírére más helyőrségekből kérték áthelyezésüket a tatai „fekete barettesekhez”. A zászlóalj két századában hét-hét T-72-es közepes harckocsi található, a tizenötödik rendszeresített lánctalpas pedig a zászlóalj-parancsnoki harcjármű. Az alegység előtt álló feladatok közül kiemelkedik az újonnan érkezettek kiképzése, valamint a KFOR-misszióba induló katonák felkészítése.

Sásdi Imre őrnagy, a 36. páncéltörő rakétaosztály törzsfőnöke elmondta: az alegység pillanatnyilag két ütegből áll, fegyverzetük pedig a BRDM-2 típusú harcjármű vázára épített Konkursz páncéltörő rakétarendszer. S persze ennél a zászlóaljnál is fontos a hagyományörzés: a 36-os hadrendi számot egykor a kiskunhalasi, Gábor Áronról elnevezett vegyes páncéltörő tüzérezred viselte. A páncéltörő rakétaosztály parancsnoka egyébként Szentés Gábor őrnagy, aki éppen koszovói külszolgálatát teljesíti. Az alegység jelenlegi legfontosabb feladata a szakkiképzés, melyet a március 19-23. között végrehajtandó éleslövészet zár.

A 9M113 Konkursz a BRDM-2 páncélozott harcjárműre telepített páncéltörő rakétarendszer. 1974 januárjában rendszeresítették a szovjet hadseregben. Továbbfejlesztett, modernizált változata a 9M113-1 Konkursz-M. A félautomatikus, vezetékes parancsközlő távirányítású páncéltörő rakéta lőtávolsága 75–4000 méter. Tömege 14,6 kilogramm, ebből a kumulatív robbanófej 2,7 kilogrammot nyom.

TÁBORI POSTA BÜROKRÁCIACSÖKKENTÉS

A TÚLBURJÁNZOTT BÜROKRÁCIA VISSZASZORÍTÁSÁVAL A HONVÉDELMI VEZETÉS KARCSÚBB, UGYANAKKOR IZMOSABB SZERVEZETET HOZOTT LÉTRE, AMELYBEN AZ INTÉZKEDÉSEK EREDMÉNYEKÉNT EZENTÚL NAGYOBB HANGSÚLYT KAPHATNAK AZ ALAKULATOK ÉS A KATONÁK.

Mind a 2010-es, mind a 2011-es év mozgalmas volt a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség számára. A világgazdaságban és az európai pénzügyi rendszerben évek óta húzódozó válság Magyarországot is érzékenyen érintette, ami elkerülhetetlen módon a honvédelem területén is éreztette hatását. A 2010-ben hivatalba lépett kormány így egy minden szempontból nehéz helyzetben lévő honvédelmi tárcát örökölt.

ELŐZMÉNYEK ÉS EREDMÉNYEK

A Honvédelmi Minisztériumot két évvel ezelőtt még átláthatatlan működés, pazarló gazdálkodás, míg a Magyar Honvédséget évek óta tartó képességvesztés jellemezte.

Ebben a helyzetben a honvédelmi tárca új vezetése elsődleges céljának tekintette és tekinti, hogy a szükséges anyagi források adta keretek között is a lehető leghatékonyabb katonai képességet állítsa hazánk szolgálatába úgy, hogy annak vezetési és irányítási struktúráját sokkal átláthatóbb, gazdaságosabb, így letisztultabb, a működőképességet elősegítő szervezetrendszerrel fejlesszi.

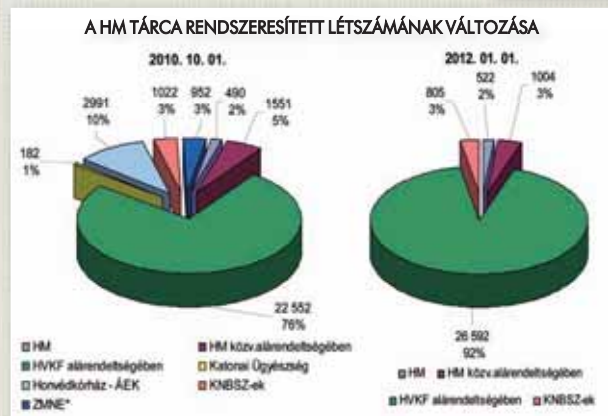
Az elmúlt másfél év tapasztalatait értékelve mára elmondható, hogy a célszerűségi szempontok figyelembevételével olyan szervezeti összevonásokra került sor, amelyek a hatékonyságot fokozták, a katonai szervezetek létszámárányát javították, a korábban széttagolt háttérintézményi struktúrákat pedig egységesítették. A kormányváltás óta a honvédelmi tárcához tartozó költségvetési szervek száma 50-ről 45-re csökkent.

ket, a minisztériumban az igazgatási feladatokat ellátó főosztályok mellett a Honvéd Vezérkar vonatkozásában a NATO-parancsnokságokra jellemző csoportfőnökségi rendszert alakították ki, a HM-háttérintézményeket illetően pedig jelentősen csökkent a vezetési szintek és a vezetői beosztások száma.

Az átalakítások során a tárca vezetését két megfontolás vezérelte. Egyrészt a Honvédelmi Minisztérium eltekintett a túlburjánzott bürokrácia csökkentésében. Ezzel egy olyan kiegyensúlyozott, egészséges arány kialakítását célozta meg, amely jelentősen csökkentve a vezető szervek méretét, lényegesen nagyobb hangsúlyt fektet a végrehajtó szervekre és a tényleges katonai képességekre. Ez a folyamat nemzetközi összehasonlításban is példátlan eredményt hozott, hiszen a vezető és végrehajtó szervek aránya korábban soha nem látott mértékben, 76–24 százalékról 92–8 százalékra javult (lásd kördiagramunkat).

Végül összefoglaló jelleggel kiemelt eredményként kell elkönyvelni azt a tény is, hogy a hatékonyságnövelést célzó intézkedések végre fordították az előző honvédelmi vezetés alatt tapasztalható szomorú tendenciát, amely a honvédség folyamatos létszámvesztéséhez vezetett. Közben a bürokratikus struktúrák karcsúbbak lettek, addig az MH új képességekkel erősödött, létszáma pedig nem csupán arányaiban, hanem ténylegesen is több ezer fővel bővült.

KÖLTSÉGTAKARÉKOSSÁG ÉS PROFILTISZTÍTÁS

A szervezet-átalakítási folyamat a kormányváltást követően három szakaszra tagolható. Az átszervezés 2010-re eső első lépésének fő célkitűzése volt, hogy költségtakarékosság érvényesüljön és az összekeveredett funkciók, a tárcához kapcsolódó szervezetek feladatrendszere átalakuljon. A cél megvalósítása érdekében a feladatrendszer és a szervezeti struktúra felülvizsgálatára volt szükség.

Másrészt a tárca vezetése a vezetési hatékonyság megteremtésén keresztiül, és azon túl is kizárólag a honvédség alapjának, a csapatoknak, azaz a katonáknak az érdekeit tartotta szem előtt. Biztonsággal kijelenthető, hogy az átalakításokkal a csapatok jól jártak, hiszen a minisztériumban és a háttérintézményekben dolgozó katonaaállomány tagjai, akiknek feladatainak ellátását immár más struktúrában biztosítja az új rendszer, a csapatoknál meglévő hiányokat töltötték fel, ezzel is erősítve a honvédség hadrafoghatóságát. Ezen túlmenően pedig a bürokráciacsökkentés keretében a vezetői beosztások és a magasabb beosztású rendfokozatok száma is csökkent, amelyet az alábbi táblázat is jól illusztrál.

Az átalakítás során a korábbinál profiltisztább szervezeti egységek alakultak ki, és a minisztériumi szervek felelősségi körébe kerültek egyes – korábban a háttérintézmények által végzett – költségvetés-tervezési, ingatlangazdálkodási, illetve ingatlanfelügyeleti feladatok. Megalakultak a minisztérium szervezetéből hiányzó és a minisztériumi szintű feladatokat ellátó szakmai szervezeti egységek.

A Honvéd Vezérkar főnökének szolgálati alárendeltségé-

vezérezredes		altábornagy		vezérezredes		dandártábornok		ezredes		alezredes	
2010.	2012.	2010.	2012.	2010.	2012.	2010.	2012.	2010.	2012.	2010.	2012.
1	1	5	2	15	5	32	26	341	227	1275	1025

(A táblázatban az eltérített beosztások az eltérítésnek megfelelő rendfokozatnál jelennek meg.)

be tartozó főosztályi szervezetek – a katonai hagyományokhoz, az MH szervezeti sajátosságaihoz és a NATO-parancsnokságok struktúrájához is igazodva – csoportfőnökségekkel alakultak át, illetve új, az előző kormányzati ciklus minisztériu-

mi szervezetben önállóan nem reprezentált katonai szakterületek (kiképzés, egészségügy, logisztika) kezdtek meg működésüket csoportfőnökségi keretek között. 2010. október elsejével már az új struktúrában megfelelően működött a Honvédelmi Minisztérium.

HÁTTÉRINTÉZMÉNYEK ÁTSZERVEZÉSE

2011 első felére esett a bürokráciacsökkentés második szakasza, melyben a Honvédelmi Minisztérium új struktúrájának és működésének kialakítását követően a HM háttérintézményi rendszerének és egyes MH katonai szervezetek felülvizsgálatára került sor. Ennek tapasztalatai alapján a párhuzamos megújítások megszüntetése, a feladatellátáshoz szükséges optimális humán erőforrás meghatározása és a szervezetek egységes szervezési elvek szerinti kialakítása érdekében történt meg a háttér szervezetek felülvizsgálata és átszervezése. A gyakorlatban ez azt jelentette, hogy több ügynökséget és hivatalt megszüntettek vagy átalakítottak, egyes feladatokat pedig a racionálisabb működést biztosító új intézmények vették át.

LÉTSZÁM-RACIONALIZÁLÁS

A bürokráciacsökkentés talán leglényegesebb, harmadik lépésére 2011 novemberétől került sor, amely kiépítette a fentebb már bemutatott vezető-végrehajtó intézmények közötti egészséges egyensúlyt. Ez tulajdonképpen a HM, valamint az irányítása

alá tartozó egyes szervezetek közigazgatási és katonai-szakmai feladatainak hatékony, magas színvonalú ellátását szolgáló szervezeti és létszám-racionalizálást jelentett. 1204 álláshely megszüntetésével optimalizált szervezeti egységeket alakítottak ki. Általánoságban átcsoportosították, összevonták azon feladatokat, amelyeket eddig több szervezet, szervezeti elem is végzett (például jogi, egészségügyi szaktevékenységek), a minisztériumban végrehajtott átszervezésnek köszönhetően pedig lehetővé vált, hogy a megszüntetett hivatalok feladatrendszerébe beépüljön a HM feladatrendszerébe. A Honvéd Vezérkar főnökének közvetlen alárendeltségébe tartozó szervezetekhez kapcsolódó intézkedések eredményeként átalakult a hadkiegészítés és a katonai nyilvántartás rendszere. A sikeres racionalizálás végén a Honvédelmi Minisztérium főosztályainak száma kilencről tizenegyre nőtt, a HVKF alárendeltségébe tartozó HM-szervek száma változatlan (hét csoportfőnökség, illetve a vezérkari iroda) maradt, a HM osztályainak száma 57-ről 53-ra csökkent.

ERŐSEBB SZERVEZET, ÚJ KÉPESSÉGEK

A Honvédelmi Minisztérium 2012. január elsejével tehát nagyszabású bürokráciacsökkentési és hatékonyságnövelési program végére tett pontot. Az eddig felsoroltak már önmagukban is garanciát jelentenek arra, hogy az új struktúrák mentén szervezett, racionalizáltabban működő honvédelem leltisztultságának, továbbá egyszerűbb vezetési és irányítási folyamatainak köszönhetően erősebb lett, képességeiben ismét fejlődött. A képességnövekedést – egyben potenciális létszámfejlesztést – biztosító intézkedések sorában fontos megemlíteni az önkéntes tartalékos rendszer továbbfejlesztését,

az önkéntes műveleti tartalékos állomány feltöltésének megkezdését. Szót kell ejteni arról is, hogy a humánszolgáltatásokhoz kapcsolódó fejlesztés keretében jelentősen átalakult a katonák harc-képességének kialakításában és fenntartásában meghatározó jelentőségű honvédegszakszolgálati rendszere. Az új hadrendi elemként létrejött MH Honvédkórház – valamennyi képességet ötvözve, mind a polgári, mind a katonai-egészségügyi szakfeladatok tekintetében – immár magában foglalja az egészségügyi teljes vertikumát.

Összességében tehát elmondható, hogy a honvédelmi tárca 2010-ben hivatalba lépett új vezetése évtizedes problémákat orvosolva teljesítette a maga elé tűzött feladatát azzal, hogy új alapokra helyezte a Honvédelmi Minisztérium intézményeit, hatékonyabbá tette a Magyar Honvédség működését, mindezzel pedig nemcsak a szükséges működőképességet biztosította, hanem újra komoly képességfejlesztést ért el a honvédelem területén.

TARTALÉKOS. KATONA.

www.tartalekoskatona.hu
www.facebook.com/tartalekoskatona

SEREGNYI LEHETŐSÉG

C-17-esek, C-130-asok, kontinenseken átívelő stratégiai, csap-, eszköz-, és utánpótlás-szállítások – legtöbbször ezt jelenti a légi szállítás, pedig ennek fogalma ennél jóval árnyaltabb. A légi szállítás sokrétűségét bemutatandó, természetesen azt az alakulatot – az MH 25/88 Könyvű Vegyes Zászlóalj – kerestük fel, amelynek alaprendeltetése e tevékenység.

– Az alakulat állománya valóban nap mint nap gyakorolja a légi szállítás csaknem minden formáját – tudtuk meg

**LÉGI SZÁLLÍTÁSI KÉPESSÉG NÉLKÜL
A KORSZERŰ HADSEREGEK
NEM LENNÉNEK KÉPESEK
ALAPRENDELTESETŐK BETÖLTÉSÉRE.
KÜLÖNÖSEN IGAZ EZ AZ
ASZIMMETRIKUS HADVISELÉS
ESETÉN, FEJLETLEN
INFRASTRUKTÚRÁJÚ
MŰVELETI TERÜLETEKEN
VAGY EXTRÉM FÖLDRAJZI
VISZONYOK KÖZEPETTE.**

GÉP ÉS FÖLD KÖZÖTT (2.)

**Sokféle módon,
sokféle eszközzel**

Csontos Zoltán századostól, a zászlóalj 3. gyorsreagálós századának parancsnokától. Szavaiból kiderül, hogy katonáikat, fegyverzetüket, felszerelésüket sokféle repülőeszközzel, sokféle módon tudják eljuttatni alkalmazási körzetükbe.

Ami a gyorsreagálós századok katonáit illeti, őket el lehet juttatni a „célállomásra” egyszerű légi szállítással, vagyis repülőgéppel: felszállás Pápan, leszállás például Mazar-e Sharifban. (Útlevelellenőrzéssel és egyéb más, a civil életből ismerős eljárásokkal együtt.) „Mazarból” – ahogy a magyar katonák nevezik a bázist – Kabulba szintén eljuthatnak ezen a módon, csak hogy már minden „civil sallang” nélkül, teljes fegyverzetben, harcszerű körülmények közepette. Más a helyzet, ha ugyan biztonságosan felszállhatnak a repülőtérről, de leszállni már nem lehet a célállomáson, vagyis a műveleti területen. Ekkor a katonák ejtőernyővel hagyják el a gépet.

Kis távolság és kis létszám esetén a repülőgépet helikopter helyettesíti. Roppant univerzális eszközről beszélünk, már ami az alkalmazási lehetőségeket illeti, hiszen a forgószárnyakkal is mód van a „háztól házig” szállításra és az ejtőernyős ugrásra egyaránt. Miután azonban nem minden katona rendelkezik ejtőernyős felkészültséggel, esetleg a terep, az időjárás vagy a célterületre, jönnek az újabb „praktikák”. A helikopterből akár föld, akár víz felett deszantolni is lehet, vagyis a katonák a föld felett egy-két, a víz felett négy-öt méterre lassan haladó helikopterből egyszerűen kiugranak.

A terepviszony vagy a művelet jellege ugyanakkor megkövetelheti azt is, hogy a gépet jóval magasabbról, ráadásul ejtőernyő nélkül hagyják el. Ilyenkor jön a gyorskötéses vagy az alpin-technikás leereszkedés. Az előbbi eljárásnál egy vastag kötéllel lecsúszva másodpercek alatt földet érnek, bármilyen biztosítás nélkül. Ezt a módszert főleg a különleges erők, illetve a „88-asok” azon katonái használják, akiket épületekre, vagy átszögelt terepre raknak ki. Az alpin-technikás leereszkedésnél pedig a hegymászások során is alkalma-

Kapcsolódó videókat nézze meg a Célkeresztben című hadró-híradóban a honvedelem.hu-n!

zott karabinereket használnak. Ezeket a módszereket és képességeket a katonák – tapasztalatból tudom – profi módon alkalmazzák, s nem kizárólag harcserű körülmények között. Búvárika például

árvízi védekezés során, akár rohamcsónakjaikkal együtt is képesek a vízbe csobbanni a helikopterről a gát más eszközökkel megközelíthetetlen oldalán.

A helikopter persze nem csak szállí-

tőszköz, harcolni is lehet a fedélzetéről: a „könnyű vegyes” katonái ma már a Mi-8-as, a Mi-17-es és a Mi-24-es helikopterekről egyaránt képesek gépkarabéllyal vagy géppuskával tűztámogatást nyújtani. Sőt, a földön harcoló társaik – egyfelől felkészültségüknek, másfelől felszereltségüknek köszönhetően – kérni és irányítani tudják a repülőgépek, helikopterek tűzcsapásait, tűztámogatását.

Mint azt a bevezetőben említettük, légi szállítással nemcsak katonákat, hanem fegyvereket, felszereléseket, utánpótlást is célba juttatnak. Ebben az esetben két lehetőség adódik: a „háztól házig” szállítás vagy az ejtőernyős ledobás repülőgépből (pl. An-26, C-17), illetve helikopterből. A helikopternél könnyebbséget jelent, hogy azzal belső térben és külső függesztményként egyaránt szállíthatnak terheket. Az utóbbira jó példa az árvízi védekezések állandóan

visszatérő képsora, amikor a pilóták a hosszú kötélén függő tonnás „homokzsákokat” is mérnöki precizitással helyezik el a megfelelő helyre.

Ezzel el is értünk az együttműködéshez, vagyis a légi szállítás alfajához és ómegájához. Az összes, itt felsorolt kijuttatási módhoz ugyanis elengedhetetlen a hajózók és a többi katona (például a bevetésre induló lövészek vagy a földi kiszolgáló személyzet) magas szintű együttműködése, egymás feladatainak megismerése, segítése.

Csontos százados szerint náluk ez példaértékű: az MH 86. Szolnok Helikopterbázis helikoptervezetőivel és az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis pilótáival hosszú évek óta gyakorla-

tilag napi munkakapcsolatban vannak, hiszen a hazai kiképzés és műveleti területre történő személy- és utánpótlás szállítás során is együttműködnek.

Ami pedig a „könnyű vegyest” illeti: havi rendszerességgel tartanak légi szállítási kiképzést katonáiknak, hogy még véletlenül se kopjanak meg az ismeretük. Pár évvel ezelőtt, az ismeretbővítő tanfolyamok megszűnéséig egyébként rendszeresen ők tartották a hadsereg összes alakulatának a légi szállítási tanfolyamokat, ma már viszont csak a saját állomány kiképzésére van lehetőségük. Ebben a kérdésben megoszlanak a vélemények: az egyik álláspont szerint csak azokat „légi szállítsák”, akik erre hivatottak, mások viszont azt mondják, ma már minden katonának rendelkeznie kellene a légi szállítással kapcsolatos ismeretekkel.

De bárhol is legyen az igazság, egy biztos: a „könnyű vegyes” katonái mindenféle légi szállítási és kijuttatási módban „otthon vannak”, ami köszönhető az együttműködő alakulatok szemléletének és a szükség kényszerének egyaránt. Am, ami a legfontosabb: közösen bármikor, bárkit és bármit eljuttatnak ából bébe.

Meghosszabbított bérleti szerződés

A Gripenek bérletének tíz évvel, vagyis 2026-ig történő meghosszabbításáról szóló szerződést a stockholmi Karlberg-palotában ünnepléses külsőségek közepette látta el kézzel Hende Csaba és Sten Tolgfors, a magyar és a svéd szakminiszter. A dokumentumot aláírta dr. Keszthelyi Gyula, a Honvédelmi Minisztérium Fegyverzeti és Hadbiztosítási Hivatal főigazgatója, valamint Ulf Hammarström, a svéd Védelmi és Biztonsági Exportügynökség főigazgatója is.

A szerződés futamidejének meghosszabbítása kettős célt szolgál: egyfelől biztosítja hazánk légtérének védelmét, másfelől csökkenti a Gripenek bérletéből, logisztikai biztosításából és a képzésből adódó költségvetési terheket. A gépek kiszolgálásához szükséges berendezéseket a svéd fél üzemelteti, ami

lényegesen gazdaságosabb megoldást jelent, mintha a szóban forgó eszközöket, rendszereket a magyar félnek kellene beszereznie, kiépítenie.

A módosítással a számítások szerint 2026-ig nettó 49 milliárd forintos megtakarítás érhető el, ami a szerződés változatlan feltételek melletti meghosszabbításához képest jelentkezik. Az összköltség ugyanis 45 százalékkal nő, de emellett 95 százalékkal nő a repült órák mennyisége is. Az átütemezés szerint az eddigi 16 800 óra repülési időt 32 800 órára módosítják, ami a sajtóhírek szerint 1600 repülhető órát jelent évente. A módosított szerződés immár a kiképzést is tartalmazza, ráadásul 2026-ig bármikor lehetővé válik a gépek tulajdonjogának megszerzése.

A több hónapos szakértői tárgyalások 2011. decemberi lezárultát követően a

magyar kormány 2012. január 4-én adta meg a felhatalmazást a szerződésmódosítás aláírására, amelyhez január 19-én a svéd kormány is hozzájárult.

Az első, 210 milliárd forint összértékű Gripen-szerződést egyébként 2001 decemberében írták alá. Az akkori megállapodás magában foglalta a gépekhez tartozó földi berendezéseket – például a szimulátort –, a pilóták és a műszaki személyzet kiképzését, továbbá 110 százalékos, az üzleti életben nyújtandó ellentételezésről is rendelkezett. A felek aztán 2003 februárjában módosították a megállapodást. Eredetileg Magyarország a JAS-39 első generációs A/B változatát kapta volna. Az alapvetően svéd igényeknek megfelelően gyártott gépek csak korlátozottan tudtak volna részt venni a NATO-műveletekben, mert például a kommunikációs és adatátviteli rendszerek

nem felelt meg a szövetségi szabványainak. Bár ezek a Gripenek is el tudták volna látni a nemzeti légvédelmi feladatokat, hazánk megváltoztatta a repülőgépektől elvárt műszaki paramétereket. Az indok: a gépeket alkalmassá kell tenni légi utántöltésre is, és emellett a NATO-szabványoknak megfelelő kommunikációs és adatátviteli rendszerekkel kell azokat felszerelni.

A Magyarországnak gyártott változat különlegességét, egyediségét már a típusjelzés is mutatja: az EBS HU az Export Baseline Standard Hungary elnevezés rövidítéséből jött létre. A speciálisan a magyar igényekre szabott gépek használt A/B sárkányokon alapulnak, ezek átalakításával

jött létre az új repülőgép-változat. A törzs középső része új gyártású, erre a légi utántöltő csomója miatt volt szükség. Az avionikai rendszer a fejlettebb C/D változatoké, ezt egészíti ki például a NATO-

kompatibilis Link-16-os adatátviteli rendszer és az Mk. XII barát-ellenség felismerő rendszer, valamint a NATO-szabvány szerinti fegyverzet-felüggesztő pilon. Mivel a változtatásoknak megfelelően emelkedett a bérleti díj, szükségessé vált az ellentételezési kötelezettségek harmonizálása is.

Magyarország 14 JAS-39EBS HU típusú vadászgépet lízingel, melyből kétet ülést oktató-kiképző/harci, míg 12 együlétes harci feladatokra használ. Svédország e gépeket 2006 márciusa és 2007 decembere között adta át Magyarországnak. A Gripeneket az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis Puma Harcászati Repülőszázadának pilótái repülik, többek között Magyarország légvédelmi képzési szolgálatát is ellátva.

Hazánk mellett egyébként jelenleg Svédország, Csehország, Dél-Afrika, Thaiföld, illetve Svájc tart hadrendben Gripenet, emellett a brit ETPS tesztpilóta-képző akadémia is a svéd modellt alkalmazza.

MARADNAK A MADARAK

EGY, A KÖZELMÚLTBAN ALÍRT SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁS ÉRTELMÉBEN
KECSKEMÉTEN 2026-IG ÜZEMELHETNEK A MAGYAR FELSÉGJELŰ GRIPENEK.

AHHOZ, HOGY A FINNORSZÁGTÓL KAPOTT KÉT MI-8T TÍPUSÚ SZÁLLÍTÓHELIKOPTER HADRENDBE ÁLLJON, KECSKEMÉTI SEGÍTSÉGRE IS SZÜKSÉG VAN. EGÉSZEN PONTOSAN A MAGYAR HONVÉDSÉG LÉGIJÁRMŰ-JAVÍTÓ ÜZEMÉRE.

ÁTALAKULÓBAN

Kapcsolódó videókat nézze meg a Célkeresztben című haderőhíradóban a honvedelem.hu-n!

Finnországból Szolnokra, Kecskeméten át

Az eget Kecskeméti környékén kémlelők január 3-án különös esemény tanúi lehettek: a finnektől kapott két Mi-8T helikopter külön-külön, egy-egy Mi-17-essel alkotott géppárban érkezett meg a város fölé, majd a Magyar Honvédség Légijármű-javító Üzemébe (LJÜ). A honvédség Tisza-parti helikopterbázisáról jöttek, de nem egymá-

gukban. Ennek jó oka volt: önállóan nem teheték meg a Szolnok–Kecskeméti utat, mivel Magyarország ellenőrzött légtérben a fedélzeti válaszjeladó (transzponder) nélküli repülés nem engedélyezett. Tegyük hozzá: az önálló repülésnek lett volna még egy akadálya, mégpedig a megfelelő rádió hiánya. A „finnek” fedélzetére az LJÜ szakemberei

még Szolnokon szereltek be egy-egy Baklan-5 típusú rádiókészüléket.

– A gépek megérkezése után nyomban alapos állapotfelmérést végeztünk, amelynek eredménye egybecsengett a szolnoki tapasztalatokkal. Mi is azt láttuk, hogy a gépek igen jó állapotban vannak – mondta a helikopterekről gondoskodó javítóüzem parancsnoka, Bozóki János mér-

2011. augusztus 25.: Pápára érkezik a két Mi-8T

soktól eltérő finn elvárások szerint alakították ki, így azok a szükséges változtatások nélkül Magyarországon nem repülhetnének.

A két, eredetileg kutató-mentő feladatra kialakított Mi-8T amúgy Kecskeméten a legjobb kezekbe került. Az LJÜ ugyanis a magyar hadiipar egyetlen olyan képviselője, amely a Nemzeti Közlekedési Hatóság jóváhagyása alapján, a műszaki és hatósági előírások teljesítéséhez szükséges képesség birtokában, és természetesen a honvédség szabta követelmények alapján javíthatja, korszerűsítheti, modernizálhatja a haditechnikai eszközöket, köztük a légi járműveket. Ily módon az üzem szakemberei végzik, végezhetik el azokat a szükséges fedélzeti módosításokat, beépítéseket és modernizálásokat, amelyek eredményeként a két helikopter az állami lajstromba kerülhet, egyáltalán a magyar légtérben repülhet.

A még egy ideig eltartó munkálatok elsősorban a pilótafülkét és annak műszereit, fedélzeti rendszereit érintik. A gépekre két készlet, az ARC-210 családba tartozó, normál és védett kommunikációt biztosító Rockwell Collins gyártmányú fedélzeti rádióállomást építenek be, amelyek a Magyar Honvédségnél már rendszeresített híradástechnikai eszközök közé tartoznak. Felkelül a gépekre a magyar Aviatronik Kft. által gyártott, hazai fejlesztésű, a honvédségnél már ugyancsak rendszerben lévő, ezért kötelezően használandó SZIROM digitális fedélzeti adatrögzítő rendszer is, amely lehetővé teszi a repülés analóg és digitális adatainak rögzítését,

Bozóki János mérnök ezredes

nők ezredes. Az átalakításokat – melyek „munkafelvételi lapjának” valamennyi részletét elhelyített csak igen hosszasan tudnánk idézni – alapos szakmai és jogi egyeztetések előzték meg. A részletekbe menő megbeszélések egyik oka például az volt, hogy az „ajándék” helikoptereket a magyar előírás-

azok számítógépes kiértékelését. A gépek azonosításához nélkülözhetetlen idegen-barát felismerő (Identification Friend or Foe – IFF) rendszert is beszerelnek a műszerfalra. Mivel az IFF-rendszerek országokhoz vagy katonai csoportokhoz köthetők (mint amilyen a NATO), a saját rendszerünket kell beépíteni a helikoptereinkbe.

Ismeretes, hogy minden ország kormánya saját kommunikációs rendszert épít ki és alkalmaz, egyebek mellett a katasztrófavédelemben folytatott kommunikációhoz. Így az is természetes, hogy az immár „magyar” Mi-8T-k fedélzetére a hazai egységes digitális adóhoz (a TETRA EDR-hez) igazodó kommunikációs eszközt kell beépíteni. Ez azért is fontos, mert a helikopter sze-

A raktár póttartályai

A pilótafülkéből a felújítás idejére kikerülő „apróságok”

mélyezte a katasztrófavédelem, a rendőrség, a tűzoltóság és a mentők által használt TETRA rendszerű EDR-en keresztül képes kapcsolatba lépni a polgári szervekkel árvizek, ipari és természeti katasztrófavédelemben, illetve személyek felkutatása esetén. Ez a kormányzati felügyelet alatt álló kommunikációs

rendszer egyébként minden más, a Magyar Honvédségnél rendszeresített szállítóhelikopterben is jelen van.

Az eddigiekhez képest akár apró feladatnak tűnhet a gépek külsejének „magyarítása”. A helikopterek azonosítójeleinek, jelzéseinek és feliratainak átfestése a Nemzeti Közlekedési Ható-

ság légügyi előírásainak megfelelően történik. Ennek talán a leglátványosabb jele a jellegzetes, ék alakú felségjelzés, illetve a gépek faroktartóin a 3307-es és a 3309-es azonosítójel, ismertebb nevén az oldalszám. Ez segít abban is, hogy a gépek kiszolgálása, üzemeltetése egyszerűbb legyen, másrészt biztonságosabb legyen, akár Magyarországon belül, akár a szomszédos országokban. Hozzáteszem: az üzemanyag-betöltő nyílás magyar szabványoknak megfelelő jelzést mindenhol értik.

A beépítések, átalakítások után is marad még munka bőven: az új rendszerek, illetve a finnekől örökölt műszerek hibátlan működéséről ellenőrző berepüléseken kell meggyőződni. Mivel e két helikopter nálunk a prototípus és az utolsó gép szerepét is betölti, bővített berepülési programot kell végrehajtani velük. E tekintetben az idő nem számíthat, mivel a legfontosabb szempont az üzem- és repülésbiztonság.

Bozóki János ezredes és csapata a szolnoki hajózárnak úgy akarja „visszaadni” a gépeket, hogy azok minden rendszerre, alkatrészre, műszere megbízhatóan és pontosan működjön – legyen szó a finn eredetű ILS leszállást segítő rendszerről, a Kecskeméten beépített IFF-jeladóról, vagy a jó öreg orosz műhorizontról. S ebben már segítettek a finn szakemberek is, akik a gépek kezelésére, repülésére, javítására február 13-tól három héten keresztül készítettek fel mind a hajózárat, mind az üzemeltetésben részt vevő műszakokat.

A Rába Jármű Kft. még 2003-ban nyerte meg a Honvédelmi Minisztérium által kiírt, 15 évre szóló, katonai terepjáró járművek beszerzését célzó pályázatot. A honvédségi gépjármű-beszerzési program (GBP) akkor megkötött keretszerződésének követelményrendszere már tartalmazta annak lehetőségét, hogy a járművek páncélvédettséget kapjanak – emlékeztet vissza Torma János, a kft. ügyvezetője.

Ez azonban új területnek számított a Rába Jármű Kft. számára. Partnereinek, a Daimlernek és a MAN-nek viszont korántsem, így az ő tapasztalataikat, megoldásaikat is hasznosította a cég, amikor a honvédség számára szállítandó speciális járművek tervezésébe, kivitelezésébe fogott.

A védett járművek rendkívül széles körű (hazai és külföldi) védelmi ipari kooperációban készülnek: a speciális katonai felszereléseket a HM biztosít-

ja a honvédségi cégeken keresztül. A Rábának emellett előre kellett elgondolnia azt, hogy az eszközök, a rendszerek (például az ABV szűrőberendezés vagy a rádiók) beépíthetőségét, zavarmentes működtethetőségét miként biztosítsák.

A legelső, speciális járművek a katonai terepjáró személygépkocsi (GBP – I. osztály) kategóriába tartoztak. A jármű kifejlesztését a magyar katonák afganisztáni tapasztalatai és igényei in-

Terepjárótól a teherautóig

A RÁBA JÁRMŰ KFT. A KÜLFÖLDI PARTNEREK TAPASZTALATAIT IS FELHASZNÁLTA, AMIKOR REPEZ-ÉS LÖVEDÉKÁLLÓKÁ TETTE A MAGYAR HONVÉDSÉG ÚJ BESZERZÉSŰ JÁRMŰVEIT, A KISEBB KATEGÓRIÁKTÓL A NAGYOBBAKIG.

LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE

A sebesültszállító jármű eredeti, később két sérült szállítására átalakított belső tere

dokolták: szükség volt egy védett, mozgékony járórgépkocsra. Ezek voltak az első olyan védett járművek, melyeket a Rába a GBP-n belül szállított, a Mercedes G280-as gépjármű alapjaira építve. A járművek páncélozását egy németországi partnercég segítségével oldották meg, de például a géppuskatorony már magyar fejlesztés, a HM Currus Zrt.-vel együttműködésben alkották meg azokat.

– Ebben az időszakban kezdte megismerni a Rába a védett járművek különleges világát – mondta Major Balázs, a kft. katonai projektjének vezetője. – A fejlődést szinte napról napra nyomon lehetett követni. A követelményrendszerben minden szónak jelentősége volt. Célgünk szakemberei megismerték a veszélyeztetettség fokainak definícióit, s lassan kialakult egy olyan tudásbázis, amely addig nem volt jelen nálunk. Meg

kellott tanulnunk, hogy mire figyeljünk a katonai biztonsága szempontjából, s a biztonság követelménye milyen kötöttségeket és korlátokat szab a tervező és a kivitelező számára.

A következő feladat a II. osztályba (2–4 tonna rakománytömeg), egyben magasabb védelmi fokozatba tartozó sebesültszállító jármű megtervezése volt. A Mercedes Unimog önjáró alvázra épített felépítmény speciális vázszerkezetét is külföldi partner segítségével készítették el. Magyarországon kezdetben a HM ArmCom Zrt. segítette a jármű berendezésének kialakításában, hiszen ez a cég rendelkezett az ehhez szükséges speciális tudással. A négy helyett két sebesült, valamint az egészségügyi szakszemélyzet szállításához szükséges kialakítás akkor lehetett végleges, amikor a honvédség az összegyűlt gyakorlati tapasztala-

A H-sorozat gépjárművei is a Magyar Honvédségben alkalmazott szabvány zöld színt kapják meg

tok, visszajelzések alapján pontosan meghatározta, hogy milyen járműre is van szüksége Afganisztánban. Mindig tanulnak újat: ez esetben azért, mert a nukleáris, biológiai és vegyi (ABV) védeltséget kellett megoldani, amely az I. osztályba tartozó járórgépjárműveknél nem

Modulrendszerű felépítésének köszönhetően ivóvíz szállítására is alkalmas a jármű

korán. El kellett kerülni számos problémát. Ha például a teherautó saját tömege mondjuk két tonnával megnő a fülke védelmét biztosító elemek felszerelése után, s emiatt a szállított hasznos terhelés csökkenne, akkor a jármű nem felelne meg eredeti feladatainak. Azaz, a szerkezetet, a futóműveket, a fékrendszert, a lengéscsillapítást a fülke páncélozásának extra terhelése miatt meg kellett erősíteni, méghozzá úgy, hogy a szállítható teher nagysága ne csökkenjen. A feladatot tovább szűkítette, hogy a nagy tömegű páncélozás miatt megváltozik a H-14-es eredeti tömegelosztása is. Márpedig a biztonsági és más követelmények alapján a futóművek közötti megfelelő tömegelosztást a legkülönbözőbb közlekedési helyzetekben is biztosítani kell, akár nehéz páncéltal, akár tele üzemanyag-tartállyal, akár terheletlenül közlekedik a jármű.

– A H-sorozatú tehergépkocsikon felszerelések, teherárúk, az úgynevezett bázisjárműveken különböző felépítmények szállíthatók. Sőt, a megfelelően megerősített borulókeret, illetve ülőpadok esetén emberek is utazhatnak „fedélzetükön”; épp a katonák védeltségének érdekében indult el a „védett zárt felépítmény” nevű fejlesztési program – tudtuk meg Major Balázstól, a fejlesztés ötletgazdájától.

Érdekességként említsük meg: a Rábánál eddig felhalmozott tudást, műszaki információt felhasználva kezdődött meg egy hangsúlyozottan logisztikai feladatokra szánt, védett fülkés, személyszállításra alkalmas, páncélozott rakodótérrel ellátott változat fejlesztése. Alapkövetelmény volt, hogy a fülke és a felépítmény azonos védeltséget nyújtson a benn ülőknek. A katonaszakemberek már ismerik az „újszülötet” – a honvédség így ismét meggyőződhetett partnerének innovációs képességeiről.

A páncélozott Rába H-14 Afganisztánban

volt szempont. Elméletben ugyanis hiába van meg mindennek a helye, ha a rendszer a gyakorlatban nem funkcionál, és emiatt alapos átgondolást igényel a jármű megtervezése és megalkotása.

A Rába szívéhez azért mégiscsak a „nagyobb vasak”, azaz a III. (5–8 tonna rakománytömeg) és IV. (10–18 tonna rakománytömeg) osztályba tartozó tehergépkocsik állnak a legközelebb. A Rába ez esetben is elébe ment a dolgoknak, s feltette a kérdést: milyen lehetőségek, igények merülhetnek fel a saját fejlesztésű H-14-es tehergépjármű védeltségének növelésével kapcsolatban?

„Válaszként” saját elhatározásból indítottak útjára egy fejlesztést, amelynek köszönhetően még a hivatalos igény megfogalmazása előtt kidolgoztak egy megoldást a tehergépkocsi fülkéjében utazók védelmére, így a honvédség szakembereit már egy kész jármű várta. Ennek köszönhetően az igény megfogal-

mazása és a misszióba indítás között nagyon rövid idő telt el.

A fejlesztés és a megépítés azonban korántsem egyszerű feladat. Az egyik probléma például az, hogy a fülke védeltségének megerősítéséhez a járművet lehetőleg még a gyártásba kerülés előtt kell megfelelően áttervezni. A járműveknek ráadásul meg kell felelniük mind a katonai, mind pedig a polgári követelményrendszereknek, előírásoknak, legyen bár szó a fékezési, az úton haladási, a kanyarodási és egyéb más képességről.

Az utólagos páncélozással és légkondicionáló berendezéssel ellátott H-14-eseknek egyszerre kell biztosítani a komfortot, és ami legalább ennyire fontos, szabályosan mozogniuk a magyar autópályákon és az afganisztáni köves-földes utakon egyaránt, akár fel van szerelve a plusz védelem, akár „csupasz” fülkével közlekednek. De nem csak ez okozott meleg pillanokat a tervezés

„HA ÉRDEKEL A HONVÉDELEM ÉS AZ ELEKTRONIKA, NÁLUNK A HELYEDI!” HONLAPJÁN LAKONIKUS RÖVIDSÉGGEL EKKÉNT INVITÁLJA PADJAIBA A DIÁKSÁGOT A DEBRECENI GÁBOR DÉNES ELEKTRONIKAI MŰSZAKI SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS KOLLÉGIUM. A TANINTÉZET A KATONASULI-PROGRAM, EGYBEN A KATONAI ALAPISMERETEK TANTÁRGY OKTATÁSÁNAK EGYIK FELLEGVÁRA.

ISKOLAPÉLDA

Az MH 5. Bocskai István Lövészdandár az elsők közt kapcsolódott be a KatonaSuli-programba. Az idei tanévben már harminc általános iskolában és hét középiskolában tartanak foglalkozásokat, a történelmi református kollégiummal és a Debreceni Egyetemmel pedig előrehaladott tárgyalásokat folytatnak a jövőbeli együttműködésről. A legszorosabb kapcsolatot a Gábor Dénes Elektronikai Műszaki Szakközépiskola és Kollégiummal alakították ki, melyet – jelenlegi formájában – 1990 júniusában alapított Debrecen város önkormányzata. Az intézmény ekkortájt vette fel a holográfiai módszer felfedezéséért és fejlesztéséhez való hozzájárulásáért fizikai Nobel-díjat kapott tudós nevét is. Az intézménynek szakmai

tekintetben két önálló egysége van: a szakközépiskola és a kollégium. A szakközépiskola célja, hogy a régió szakemberigényét biztosítsa a gyengeáramú szakterületen, valamint az elektronikai technikusképzésben. A tanulók az országos képzési jegyzék szerinti technikus végzettségeket szerezhetnek, egyharmaduk ugyanakkor nem csupán érdeklődik a katonaság iránt, hanem az ilyesfajta ismereteket tanulni is akarja – a KatonaSuli-program, illetve a katonai alapismeretek tantárgy keretében.

S hogy e sajátos oktatás biztos alapokon nyugodjon, Hende Csaba honvédelmi miniszter és a város önkormányzatának képviselője, Papp László alpolgármester szándéknyilatkozatot írt alá még tavaly szeptemberben. Eszerint a

felek kinyilvánították, hogy a hazaszeretet, a bajtársiasság, a rend és a fegyelem értékeinek közvetítésében, a katonai alapismeretek érettségi tantárgy el-sajátításának katonai és pedagógiai szakmai megalapozásában, a szakközépiskola katonai szellemiségű nevelési környezetének kialakításában együttműködnek.

A szakközépiskolában nemrég tartott rendhagyó tantestületi értekezleten Berkecz Gábor igazgató mutatta be a pedagógusoknak a Bocskai-dandár mentorkatonáit, Fekete András főhadnagyot, Godó Zsolt zászlóst és Leel-Ossy István őrmestert, továbbá köszöntötte Kondor László őrnagyot, aki a felderítő-zászlóalj kötelékéből tavaly vonult nyugállományba, egyben megkezdte villa-

Kapcsolódó videónkat nézze meg a Célkereszten című haderő-híradóban a honvedelem.hu-n!

Egy kis katonaelet közelharc-bemutatóval

„Emberségről példát, vitézségről formát”

mosmérnöki oktatómunkáját az intézményben.

– Debrecen polgármesterével még 2009-ben írtunk alá együttműködési megállapodást a honvédelmi, illetve a katonai alapismeretek oktatásáról – idézte fel a kezdeteket dr. Böröndi Gábor dandártábornok, a lövészdandár parancsnoka. – Kezdetben három középfokú tanintézmény száz tanulója ismerkedett a katonai tudnivalók alapjaival. Közülük kiemelkedett a „Gábor Dénes”, és kiemelkedtek az oda járó fiúk is. Az eltelt években négy diák is visszakerült hozzánk tiszthelyettesként, s természetesen régi ismerősként fogadtuk őket. A közös munka emellett az egész régióban növelte a honvédség és alakulatunk társadalmi elismertségét. A társadalmi elismertség pedig jó alap ahhoz,

hogy a környéken lévő, de akár a távolabbi iskolák diákjai is tudják, a „Gábor Dénes”, annak tanári kara, az e karba már szakmailag integrálódott katonamentori csoportunk biztos hátteret ad a katonai szellemiségű képzéshez, a katonai alapismeretek tantárgyból felvállalt érettségijéhez. A diákok számára fontos, hogy katonákat, hiteles embereket látnak. A katonáknak is jó ez a „plusz”, hiszen büszkéek arra, hogy tanítanak, meg tudják mutatni értékeiket.

– A KatonaSuli-programot a január elsején létrehozott nevelési és iskolai oktatást segítő részlegünk koordinálja; munkájukat – a foglalkozás témájától függően – legalább negyven katona segíti – összegezte az elmúlt fél évet dr. Lippai Péter ezredes, a dandár megbízott parancsnokhelyettese, a program felelőse.

– A részlegbe elsősorban olyan, pedagógus végzettségű kollégákat választottunk, akiknek vannak parancsnoki tapasztalataik, esetleg misszióban is voltak már, aktív sportolók, képesek megtalálni a hangot az adott korcsoporttal, fel tudják kelteni a gyerekek érdeklődését. Az általános iskolák 7. és 8. osztályos tanulóival szakőri keretek közt találkozunk. Tapasztalataink szerint ők főleg az olyan foglalkozásokat kedvelik, mint például a sátorverés, az egészségügyi ismeretek, a tájékozódás a terepen, a paintball-lövészet, a közelharc, a tűrzás alapszabályai és a túlélési alapismeretek. Amikor látjuk, hogy csökken az érdeklődésük, azonnal változtatunk a képzés tematikáján. A középiskolákban viszont nem térhetünk el a tantervtől,

A fegyverekkel is megismerkednek a katonasulisok

Rendhagyó tanórán a katonasuli missziós élményekről tart előadást dr. Lippai Péter ezredes

pedig a nagyobb gyerekek is szívesebben „katonáskodnak”. Leginkább a szabadban tartott tanórákat kedvelik, és nem jelentenek gondot számukra sem az alaki foglalkozások, sem a menetyakorlatok. A fegyverek is nagyon érdeklik őket és az egészségügyi ismeretekről tartott előadásokon, bemutatókon is meglepően aktívak.

A katonasulis gyerekeknek rendszeresen szerveznek laktanyalátogatásokat, és meghívják őket a dandár különböző rendezvényeire, beleértve a gyakorlatok sajtónapjait is. Részt vettek a Bocskai-portyán, és ott voltak például az idei, januári doni emléktúrán is. Tavaly nyáron pedig – a HM humánpolitikai főosztályával közösen – Hajdúhadházon tölőlőtábort szerveztek a részükre, ahol a katonai alapismeretek tantárgyban szereplő gyakorlati témákkal foglalkoztak.

– A KatonaSulinak nem a toborzás a lényege, hanem az, hogy a gyerekek, a fiatalok megértsék a honvédelem lényegét. Pozitív hozadéka ugyanakkor a programnak, hogy a résztvevők közül egyre többen azért érettségiznek katonai alapismeretektől, mert a katonai pályát szeretnék választani. Bár az alapvető célok ugyanazok a Gábor Dénes szakközépiskolában is, velük más alapokra kívánjuk helyezni az együttműködést, itt az utánpótlás-nevelést is megelőzzük; elképzelésünket a Honvédelmi Minisztérium is

rendezvények, valamint a kulturális programok szervezésében segítjük a munkánkat. A közeljövőben pedig szeretnénk bevonni az általunk patronált iskolák diákjait a hadisírok gondozásába is – sorolta a parancsnokhelyettes.

A KatonaSuli keretében folyó oktatást és a programhoz kapcsolódó összes rendezvény koordinálását – mentortársaival közösen – Fekete András főhadnagy végzi; ilyen, állománytáblában szereplő katonai beosztás csak Debrecenben van.

– Katonaként az iskola tantestületének is tagjai vagyunk, részt veszünk az értekezleteken, vezetjük az elektronikus naplót, és órarend szerint tanítunk. Előjáróink a laktanyában vannak, szakmai főnökeink pedig a Gábor Dénes szakközépiskolában – szölte a mentorok speciális helyzetéről a testnevelő tanári diplomával rendelkező fiatal tiszti, majd hozzátette: viszonylag gyorsan meg-

Menetben a januári doni emléktúrán

támogatja – mutatott rá Lippai ezredes, aki múlt év decemberben meglátogatta az általuk mentorált valamennyi iskolát. Mindegyik igazgató arról számolt be, hogy a KatonaSuli-programban részt vevő gyerekek fegyvelmezettebbek a társaiknál, sokuk tanulmányi átlaga is javult. Az eredmények látványosak, a dandár katonái pedig egyre több külső segítséget kapnak.

– Számos civil szervezet, így például a Honvédség és Társadalom Baráti Kör debreceni szervezete is bekapcsolódott a programba: hadtudományi előadások alkalmával, az ifjúságnevelésben, a hagyományörzésben, a szabadidős és sport-

szoktuk ezt a speciális helyzetet, a gyerekekkel is megtaláltuk a hangot. Az órákat a Katonai alapismeretek című tankönyv alapján tartjuk, de mi is azt tapasztaljuk, hogy a diákokat inkább a gyakorlati foglalkozások kötik le. Azok a szerződéses katonáink, akik középiskolásként részt vettek a KatonaSuli-programban, egybehangzóan állítják, hogy az alapképzés időszakában nagyon sokat jelentett nekik, hogy nem a nulláról kellett indulniuk, a társaikkal sokkal könnyebben teljesítették a feladatokat. Pályaválasztásuk során meghatározó volt az a motiváció, amit a program keretében kaptak.

SZÉP FŐVÁROSUNK ÚJABB LÁTVÁNYOSSÁGGAL GAZDAGODOTT: A BUDAVÁRI SÁNDOR-PALOTÁNÁL JANUÁRTÓL KATONÁK — HONVÉD PALOTAŐRÖK — DÍSZŐRSÉGÉT, ÓRÁNKÉNTI ŐRSÉGVÁLTÁSÁT, DELENKÉNTI BEMUTATÓJÁT LÁTHATJA-CSODÁLHATJA NAP MINT NAP A NAGYÉRDEMŰ. ÖSSZEÁLLÍTÁSUNKBÓL KIDERÜL: AZ ÖREG KONTINENS MÁS ORSZÁGAI IS BÜSZKÉLKEDHETNEK TRADÍCIÓIK HASONLÓ ŐREIVEL.

A TRADÍCIÓK ŐREI

Buda várától az Akropoliszig

A palotaőrök „protokolláris elődeik”, a gyalogtestőrség iránti tiszteletből átvették fegyverfogásuk egy mozzanatát, azaz karabélyukat a tusájánál marokban tartva vetik vállra. Idén januárban megkezdett, a magyar díszelő hagyományokat hatvanhat év után felelevenítő szolgálatukat elismeréssel illetik az arra járók. Ruházatuk egyelőre nem, csupán fegyverzetük, a Mannlicher karabély lesz tradicionális. Öltözetük ugyanis megegyezik az MH

Támogató Dandár 32. Nemzeti Honvéd Díszegység díszzászlóaljának katonái által több mint húsz éve használt „Tihany” egyenruhával, amelynek csak az ékítményeit változtatták meg, a szabás és a tábori barna szín tehát megmaradt.

A rövid budavári „ismertető” kövesse most néhány külföldi – dr. Bacsoni Tamás őrnagy szakértő közreműködésével.

A lengyelek díszelő egysége – a Batalion Reprezentacyjny Wojska – jelen-

legi formájában 2001-től működik, és 1918-as alapítása óta más néven és más formában ugyan, de folyamatosan létezik. 2009 óta a zászlóaljnak lovasszázada is van. A zászlóalj három gyalogszázadra és egy zenekarra, egy lovasszázadra és egy dísztüzre tagozódik. Ez utóbbi biztosítja a díszlövéseket az ünnepekre alkalmával. A „konföderetka” – a nemzeti jelképként ismert négyszarkú sapka – már az 1700-as években megkülönböztető viselet volt, de a napóle-

A lengyel Batalion Representacyjny Wojska

oni háborúk idején (a lengyel légió viseletekét) vált igazán ismertté. Az 1920-as évektől viselt tábori barna (keki) színű egyenruhájuk, a kiegészítő kelmék, jelvények mind-mind a nemzeti jelleget erősítik. A legjelentősebb nemzeti, katonai és vallási rendezvényeken a díszzászlóaljtag kiegészítik a légió és a haditengerészet díszalegységei.

Az Osztrák Köztársaság hadseregének díszőrsapata, a Gardebataillon tagjai mindig részt vesznek az állami rendezvényeken, sőt, még a jelentősebb kulturális fesztiválokon is. Az évenkénti legfőbb attrakció az osztrák nemzet napja – október 26. –, amelyet a Bécs központjában lévő Heldenplatzon ünnepelnek. Ugyanakkor szervezetszerű könnyűzászlóaljként is bevethetők, tehát nem csak a parádékon állnak helyt. Ruházatuk alapja a Bundesheer társasági egyenruhája, erre kerülnek olyan díszítőelemek, mint a bal oldalon viselt

vállszínór, amely a császári-királyi Leibgardenfanteriekompagnie (gyalogtestőr-század) vállszínőrára vezethető vissza. Történelmi előként azonban inkább az I. osztrák köztársaság 1935-ben felállított gárda-zászlóaljtag emlegetik.

A bolgár fejedelmek és palotáik (dísz)őrségének „prototípusát” 1879-ben hozták létre. Az évek során a fejedelmet (majd cárt) kísérő csapat szápontjában lévő Heldenplatzon ünnepelnek. Ugyanakkor szervezetszerű könnyűzászlóaljként is bevethetők, tehát nem csak a parádékon állnak helyt. Ruházatuk alapja a Bundesheer társasági egyenruhája, erre kerülnek olyan díszítőelemek, mint a bal oldalon viselt

Az osztrák Gardebataillon

Nacionalja Gardejszka Csaszt) hivatalos ünnepe. A Nemzeti Gárdaegység szervezetiileg nem a hadsereghez, hanem a védelmi minisztériumhoz tartozik, rendeltetése elsősorban a ceremóniális feladatok ellátása. Egyenruhájukat (mely sokban hasonlít a 19. század második felének magyar huszáruhájahoz) 1883 óta viselik, szinte változatlan formában, bár a szocialista rezsim idején jelvényeiket vörös csillagokra cserélték. 2002-ben kapták vissza megkülönböztető ékítményüket, a „Sándor-csillagot”, amely voltaképpen a Szent Sándor-rend nyolcágú csillaga. Kucsmajelvényként, de általános testületi jelvényként is viselik.

Horvátország fegyveres erőinek díszelgő zászlóaljában 2000. szeptember elsejétől háromszáz hivatásos katona szolgál. Előljárójuk a köztársasági elnök, közvetlen parancsnokuk pedig a vezérkari főnök. A zászlóalj öt századra

A horvát díszegység

tagolódik, ebből kettő (a díszszázad, illetve a tengerész díszszázad) lát el kifejezetten díszelgő feladatokat. A díszszázad viseletét a 17. századi horvát nemzeti viselet elemeit felhasználva alakították ki, pompázatos aranyzsinóros, skarlátvörös köntösből és mentéből áll. Ehhez ugyancsak aranydíszes skarlátvörös föveget és fekete nadrágot visel-

A görög Elnöki Gárda

nek. Ezt a díszöltözetet természetesen csak kiemelt ünnepeken és alkalmakkor viszik fel, egyébként a haderő szolgálati egyenruháját hordják, ezüstsínnű díszzsinórral és skarlátvörös baret-tel.

A görög Elnöki Gárda – Evzones – az 1833-ban megszervezett görög hadsereg híres könnyűgyalogsági és hegyivadász egységeinek tradícióit őrzi. A mai egység két „evzon” századból és egy parancsnoki törzsszázadból áll. A 120 fős gárdába nagy tisztesség bekerülni. 1867-től viselt egyenruhájuk külön-külön is igazi látványosság. Alkotóelemei a 18. és 19. századi görög népviseletre nyúlnak vissza: bojtos papucs, kézzel hímzett mellény, fehér gyapjúharisnya, török fehez hasonló, bojtos vörös föveg, a kazettás díszítésű öv, vagy épp a 400 (!) redőből álló szoknya. A napi 24 óras szolgálatuk az elnöki palotán kívül az ismeretlen katona sírjára és a parlament épületére is kiterjed. Athén főterén, az Akropolisz „szomszédságában” található Syntagma téren és a Vasilissis Sofia sugárút egy szakaszán párban, lassított lépésekkel tesznek díszszétakat.

A török hadsereg díszelgő haderőmeneként tagolódnak és ünnepélyes alkalmakkor egyszerre jelennek meg.

A német Wachbataillon

nek. Ezt a díszöltözetet természetesen csak kiemelt ünnepeken és alkalmakkor viszik fel, egyébként a haderő szolgálati egyenruháját hordják, ezüstsínnű díszzsinórral és skarlátvörös baret-tel.

Egyenruhájuk a modern török hadsereg kellőképpen feldíszített öltözete. A haderőnemi sajtóságoknak megfelelően például a tengerész díszegység fehér matrózruhát visel. A közös megjelenés miatt azonban az egyes díszítőelemeket – a fehér sisakot, a fehér díszövet és a fehér vállszíjat – egyforma kivételben rendszerezítették részükre. A díszegység a „szokásos” protokolláris feladatok mellett a modern török állam megteremtőjének, Musztafa Kemál Atatürknek ankarai mauzóleumát is őrzi.

A német díszegység – a Wachbataillon – számos tradíciót őrzi. Az egyik ilyen a nemzeti ünnepeket és hadgyakorlatokat lezáró zenés, fáklyás felvonulás. Ezzel a hagyománnyal napjainkban is találkozhatunk, például a német egység napján (október 3.) vagy a reformáció napján (október 31.). Az 1800 fős őrszászlóalj kilenc századból áll, és két helyőrségben diszlokál (Berlin és Siegburg). Feladata a legfőbb közjogi méltóságok őrzése, kíséréte, a díszelgő, őrző-védő, biztonsgági tennivalók ellátása. Egyenruhájuk a modern Bundeswehrt jeleníti meg; szándékosan kerülnek a porosz-német hagyományt. Zöld baretjüket „W” névjele sapkajelvény díszíti, ruházati kiegészítők közé tartoznak a fehér övek, vállszíjak és kesztyűk. Díszelgő feladatokra ugyanakkor megtartották a „jó öreg” Mauser Kar98-as karabélyt.

sztűk közé tartoznak a fehér övek, vállszíjak és kesztyűk. Díszelgő feladatokra ugyanakkor megtartották a „jó öreg” Mauser Kar98-as karabélyt.

Olaszország díszalakulatának (Reggimento Corazzieri) egyenruháját az elegancia, a kifogástalan szabás jellemzi. A „divatosság” mellett persze megmutatkozik a történelmi hagyományok megőrzése is. E válogatott díszegység – ami egyben a köztársasági elnök testőrsége – szervezetiileg a nagy múltú csendőrséghez (Arma dei Carabinieri) tartozik. Fő feladatuk a parlament épülete és a Purinal-palota őrzése, illetve ők adják a kiemelt állami ünnepeken a köztársasági elnök kíséretét. A széttagolt Itália számtalan uralkodói testőrsége után 1870-ben alakították meg a királyi palota őrszázadát, ehhez csatlakozott egy kü-

Az olasz Reggimento Corazzieri

lön királyi csendőrszázad és egy vértesszázad. A köztársaság 1946-os kikiáltása után a testőrségeket is átszervezték, a mostani lovaseszred 1992 óta létezik jelenlegi formájában. Egyenruhájuk a különféle alkalmaknak megfelelően kiegészülhet mellvérttel, kék vagy fehér kabátot hordhatnak, a jellegzetes olasz „hattyúnyakú” vértesszák azonban mindenkor kötelező elem.

FORRADALMI FORGATAG

A HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum (HM HIM) első nagy tavaszi programsorozata, a már tavaly is nagy sikert aratott Forradalmi Forгатag március 13-án, délelőtti kilenc óra körül veszi kezdetét: a honvédelmi miniszter ekkor nyitja meg a négy napos esemény kezdőrendezvényét, az egykori aradi erekllyemúzeum anyagából összeállított, „Volt egyszer egy múzeum” címet viselő kiállítást. A 160 négyzetméteren, két teremben berendezett időszakos tárlat közel három hónapig lesz látogatható, s a szabadságharc vezető személyiségeihez, például Kossuth Lajoshoz, Görgei Artúrhoz vagy éppen Damjanich Jánoshoz köthető, Magyarország rég nem látott tárgyakat, iratokat tekinthetnek meg az érdeklődők.

A 19. század második felében Arad törvényszertőnént másolt 1848/49-tiszteletrének kultuszközpontjává. Ebben jelentős

szerepe volt a város értelmiségének: 1891. január 13-án a Kölcsey Egyesület keretein belül alakult meg a Múzeum Bizottság, amely a forradalom és szabadságharc eseményeinek bemutatását, dokumentumainak, erekllyéinek összegyűjtését tűzte ki célul. Az ideiglenes kiállítás 1892. október 6-án fogadhatta először a látogatókat, a következő év március 15-én pedig megnyitotta kapuit a Szabadságharcos Emléktárgyak Országos Múzeuma.

– Elsősorban magánadományoknak köszönhetően, rövid idő alatt jelentős anyag gyűlt össze, nem véletlenül vált tehát az aradi erekllyemúzeum Magyarország egyik legjelentősebb szakgyűjteményévé, amely háborítatlanul a helyén maradt akkor is, amikor a város Romániához került – mondta dr. Kovács Vilmos ezredes, a HM HIM parancsnoka. Még a szocializmus térhódítását is

többé-kevésbé túlélte a mintegy tízezer kézirat, illetve négyezer különféle emléktárgy, a Ceausescu-diktatúra azon-

Dr. Kovács Vilmos ezredes

Rég nem látott ritkaságok a Várban

A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM AZ IDÉN MÁRCIUSBAN IS MEGRENDEZI FORRADALMI FORGATAG CÍMŰ PROGRAMSOROZATÁT, MELYNÉK KIEMELKEDŐ ESEMÉNYE AZ EGYKORI ARADI EREKLYEMÚZEUM RENDKÍVÜL GAZDAG ÉS UNIKÁLIS ANYAGÁBÓL ÖSSZEÁLLÍTOTT KIÁLLÍTÁS LESZ.

ban a raktárak mélyére számuzte szinte valamennyit. 1990 után kezdett ismét publikussá válni a gyűjtemény, az igazi áttörés azonban akkor jött el, amikor az egykori aradi erekllyemúzeum anyagának tudományos alaposágú feldolgozása érdekében összefogott a szegedi Móra Ferenc Múzeum, az aradi Complexum Múzeal, valamint a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum.

A nagyszabású feltérési, felülvizsgálati és dokumentációs munkálatok – az Európai Unió pénzügyi támogatásával – 2009 decemberében kezdődtek, ezek egyik első kézzelfogható eredménye a mostani kiállítás, amely felvillantja az egykorvoti erekllyemúzeum tárgyi gazdagságát, sokszínűségét, megjeleníti az aradi vértanúk személyiségét a hozzájuk kapcsolódó tárgyakon keresztül, s bemutatja a szabadságharc katonájának fegyverzetét, felszerelését, illetve

tét, legyen szó hadjáratról vagy várfogásról.

– A „Volt egyszer egy múzeum” című kiállításához kapcsolódóan természetesen lesznek különböző előadások is, melyeket a gyűjtemény anyagának feldolgozásában részt vett szakemberek tartanak. Ebben hét kollégánk vállalt orosz-lánrészt: dr. Hermann Róbert, dr. Szolcay Emese és Tóth Orsolya az iratanyagot, plakátokat, nyomtatványokat vette számba, dr. Kedves Gyula ezredes a fegyvereket, Závodi Szilvia a különböző emléktárgyakat, Szántó Nóra a képzőművészeti alkotásokat, dr. Ma-

segítségrek lesznek a Honvéd Együttes táncosai és zenészei, akik egy élőzenés táncház keretében elevenítik fel a korabeli toborzás hangulatát, míg a vendégeket korhű ruhákba öltözött hölgyek fogadják.

A történelmi korszakot idéző egyenruhában megtartott fegyver- és felszerelésbemutatók is népszerűek a látogatók körében, tehát ezek sem maradhatnak ki a programok sorából, akárcsak a népi játékok. A gyermekek fegyvermustrán, kisdobosképzésen, kézműves-foglalkozáson, korhű viseletben történő fotózáson vehetnek részt, a nap végén

Kapcsolódó videókat nézze meg a Célkeresztben című haderőhíradóban a honvedelem.hu-n!

pedig saját maguk készíttette csákót, tar-solyt, kokárdát vagy könyvjelzőt vihet-nek haza. A felnőtteket előadásokkal, korabeli harcászati kiképzéssel, szab-lyavivárral várják az intézmény szak-emberei. Tizenötödikén ráadásul kite-lepül, a 9–11 óra között élőben jelent-keznek a Kapisztrán térről az MR1-Kos-uth Rádió is, így az országban bárki követheti az események sorát.

– A Miniszterelnöki Hivatal illetéke-sei az idén először a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumot is bevonják a már-cius 15-i fővárosi programsorozatba: intézményünk előtt, a Kapisztrán tere-n is felállítanak egy színpadot, ahol kü-lönböző előadásokat tekinthetnek meg az érdeklődők. A múzeumlátogatás ezen a napon egyébként ingyenes, mint ahogy az országban mindenhol a nemzeti ün-nepek alkalmával – tudtuk meg dr. Ko-vács Vilmos ezredestől.

A világségi fegyverletétel. 1998 óta rengeteg, eddig ismeretlen adat került elő, ugyanakkor megnyerni az új tények ismeretében sem fogjuk a szabadságharcot.

VAN ÚJ A NAP ALATT?

VAN-E MÉG VALAMI, AMIT NEM VAGY ROSSZUL TUDUNK AZ 1848/49-ES FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC RÓL? — TESZI FEL A KÉRDÉST HERMANN RÓBERT A NEGYVENNYOLCAS TÖRTÉNETÜNK MAI ÁLLÁSA CÍMŰ KÖTETÉBEN, MELYNEK LAPJAIN A TÉMÁBAN 1998 ÉS 2011 KÖZÖTT MEGJELENT GAZDAG KÖNYVTERMÉST RENDSZEREZI ÉS ÉRTÉKELI. A KIVÁLÓ STÍLUSBAN, OLVASMÁNYOSAN MEGÍRT KÉZIKÖNYVBŐL AZ IS KIDERÜL, HOGY A SZERZŐ MIKOR ÉS MILYEN HATÁSRA KÖTELEZTE EL MAGÁT A KORSZAK KUTATÁSA MELLETT.

Már a címválasztás sem a véletlen műve: Hermann Róbert a 20. századi történetírás kiemelkedő alakja. Szeffü Gyula 1924-ben, a Napkelet hasábjain (vagyis a Nyugat ellenorgánumban) publikált esszéjének címe adta könyvének. A szerző, mint írta, azért a Szeffü Gyula által használt címet „vette kölcsön”, mert úgy vélte, nem árt időre historiográfiai számvetést készíteni, hogyan is áll manapság „negyvennyolcas történetünk”.

A HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnokának tudományos helyetteseként tevékenykedő elismert szakember nem kis feladatra vállalkozott: kötetben műfajként csoportosítva tekintti át az okmány- és forrásközléseket, emlékiratokat, naplókat, adattárakat, monográfiákat, részfeldolgozásokat, életrajzokat, szépirodalmi műveket. Az országos tudományos műhelyek, levéltári kutatók munkája mellett számba vette a vidéki múzeumok, helytörténészek, iskolák és lelkes amatőrök kiadványait

is, legalábbis azokat, amelyeket a forradalom és szabadságharc kezdetének 150. évfordulójától, vagyis 1998-tól egészen 2011-ig adtak ki, s a szerzőnek sikerült hozzájutnia. A megjelent munkák közel fele tudniillik a nagyközönség számára hozzáférhetetlen, s még abban sem lehetünk biztosak, hogy a köteles példányként eljuttottak az Országos Széchényi Könyvtárba. Hermann Róbert persze e téren is a teljességre törekedett: kitarítását, elkötelezettségét nemcsak a hozzávetőleg 400 címet tartalmazó bibliográfia bizonyítja, hanem az is, hogy például a Kossuth és az egyházak címmel megrendezett konferencia előadásait tartalmazó, 2004-ben kiadott tanulmánykötet hat évig „vadászott”, mire egy antikváriumban sikerült beszereznie.

Adódik ugyanakkor a kérdés: vajon a mennyiség egyenes arány-

Hermann Róbert

ban áll-e a minőséggel? Hermann Róbert szerint igen, ráadásul ebből a nagyszámú munkából egyéb örömteli következtetések is levonhatók.

– Tökéletesen látszik, hogy az 1848/49-es forradalom és szabadságharc ma is a társadalom ügye. Persze nem abban az értelemben, mint 1867 után, amikor élénk politikai viták folytak arról, hogy kik az igazi negyvennyolcasok: a függetlenségi vagy a kiegyezéspártiak. Inkább abból az aspektusból, hogy még napjainkban is sokan – amatőr kutatók és történészek szakemberek egyaránt – éreznek készletet olyan munkák elkészítésére, amelyek egy-egy személy, család, település, esetleg a szűkebb vagy tágabb értelemben vett régió negyvennyolcas történetét dolgozzák fel. Ez a nem lankadó érdeklődés többek között e mámorító másfél év „személyes arcának” köszönhető, hiszen nem kevesen tartanak számon felmenőik között olyan személyt, aki katonaként, esetleg az állami vagy az egyházi élet szereplőjeként tevékeny részese volt az eseményeknek. Adott tehát az a fajta családi folytonosság, ami a nemzeti emlékezetet fenntartja – mondta Hermann Róbert.

A tudomány oldaláról vizsgálva pedig kijelenthetjük: a 150. évforduló óta megjelent nagy mennyiségű, színvonalas kiadványban publikált, eddig ismeretlen adatoknak köszönhetően ma már nem lehet ugyanúgy megírni 1848/49 történetét, mint 20-30 évvel ezelőtt. A történetírásnak most az a feladata, hogy a napvilágra került friss információkat beillesse a képbe. Megnyerni persze az új tények ismeretében sem fogjuk a szabadságharcot, viszont segítségükkel jobban megérthetjük egy-egy csata vagy hadjárat lefolyását, a politikusok, katonák döntéseit.

Hermann Róbert könyvéből kitűnik, hogy a vizsgált időszakban a magyar tudományos élet képviselői, a szűkebb értelemben vett szakma nagyon jól teljesített. A forráskiadások közül kiemelkedik gróf Batthyány Lajos iratainak két kötetben megjelent gyűjteménye, melyet Urbán Aladár rendezett sajtó alá. Az első független felelős magyar kormány miniszterelnökének most már gyakorlatilag a teljes iratanyaga hozzáférhető nyomtatásban; ezt reformkori és 1848-as nagyjainak közül senki másról nem mondhatjuk el – még Széchényiről és Kossuthról sem, igaz az ő életművük

nagysága

jelentősen meghaladja Batthyányt, ami komolyan megehezíti kiadásukat. Az 1998 óta eltelt évek talán legjelentősebb szakmai hozadéka, hogy a forradalom és szabadságharc résztvevőinek különböző csoportjairól egymás után jelentek meg a jobbnál jobb életrajzi gyűjtemények, adattárak. Az egyik legfontosabb munka Bona Gábor nevéhez fűződik, aki hat vastok kötetben tette közzé a honvédtisztek és tábornokok teljes életrajzi tárá a hadnagyoktól egészen az altábornagyokig. A mintegy 12 000 katonai adatot tartalmazó mű 2009-re vált teljessé, ha használhatjuk ezt a kifejezést egy olyan munkára, amely gyakorlatilag befejezhetetlen, hiszen a jövőben a történészek valószínűleg „találnak” még egy-két tucat negyvennyolcas hadnagyot, főhadnagyot és századost. A honvédsereg főtisztjeinek és tábornokainak száma viszont ennyi idő távlatából már bizonyosan nem fog nőni. Az ilyen életrajzi adattárak több okból is rendkívül hasznosak: segítségükkel például meghatározható a szabadságharc hadseregének nemzetiségi, vallási vagy életkori összetétele.

A közel másfél évtized alatt megjelent kiadványok tömege jól mutatja, hogy van még mit közzétenni az 1848/49-es forradalom és szabadságharcról, ugyanakkor ez a termés – mint ahogy Hermann Róbert fogalmazott –

ráirányította a figyelmet a meglévő hiányosságokra: magazinunk profilját figyelembe véve most csak a hadtörténeti jellegű adósságokról szólnunk, a teljesség igénye nélkül. Első helyen kell megemlítenünk, hogy a tábornoki kar tagjainak többségéről máig nincs modern, részletes levéltári alapkutatásokon nyugvó életrajz. Ezt a munkát ugyanakkor számos tényező nehezíti, így például az, hogy az 1848 előtti katonai szolgálatra vonatkozó iratanyagok csak a bécsi hadilevéltárban lelhetőek fel, s az olyan személyek esetén, akik 20 évet vagy még többet szolgáltak a császári haderő kötelékében – ilyen volt Kiss Ernő vagy Aulich Lajos – a kutatómunka akár egy évet is igénybe vehet.

Néhány kivételtől eltekintve, a szabadságharc alakulatainak története sincs megírva, emellett kiadatlan az események legjelentősebb szereplői közül Szemere Bertalan,

Görgei Artúr, Mészáros Lázár, József Bem, Perczel Mór, Vetter Antal vagy Klapka György 1848/49-es iratanyaga is. Az említettekén túl, szintén megérett egy-két tanulmány a vonatkozó érdekességek. Kevesen tudják például, hogy a magyar szabadságharc volt az egyik első olyan európai háború, ahol a vasutat igen komolyan használták csapat- és hadianyag-szállításra.

– Windisch-Grätz például azért tudta gyorsan átadni csehországi és morvaországi erőit Bécs alá 1848 októberében, mert a Habsburg Birodalomnak azon a részén ki volt építve a vasút, elmentében Magyarországgal. Utóbbi tény viszont éppen a szabadságharc túlélését segítette jelentős mértékben, hiszen így a császári haderőgénytelen volt más, kevésbé hatékony szállítószerkezetek igénybe venni a katonák és a felszerelés mozgatására – jegyezte meg Hermann Róbert, aki a Negyvennyolcas történetünk mai állása lapjain sem tagadta meg önmagát. Ezúttal is remek stílusban, az iróniát sem nélkülözve írt, művét könnyű és – kézikönyvek esetén talán szokatlan módon – szórakoztató olvasni, ráadásul érdekes információkat tudhatunk meg magáról a szerzőről is. Például azt, hogy 13 évesen, Fejta Géza Visszaváltás című regényének olvasása közben döntötte el, hogy történészként az 1848/49-es forradalom és szabadságharcra kíván foglalkozni.

Kéri Kálmán hagyományörző hagyatéka

Koszorúzás március 15-én, a fővárosi Szilágyi Erzsébet fasorban lévő Gábor Áron emlékműnél

TISZTELGŐ EMLÉKEZET

A RENDSZERVÁLTOZTATÁS ÉVÉBEN, 1990 JÚLIUSÁBAN JÖTT LÉTRE A HONVÉD HAGYOMÁNYÖRZŐ EGYESÜLET (HOHE), AMELYNEK ALAPÍTÓI MEGFOGADTÁK: EMLÉKET ÁLLÍTANAK AZ EGYKORI MAGYAR KIRÁLYI HONVÉDSÉG HŐSEINEK, S TOVÁBBADJÁK A JÖVŐ NEMZEDÉKÉNEK A NEMZET LEGSZEBB KATONAHAGYOMÁNYAIT. MINT AZT PROF. DR. SZAKÁLY SÁNDOR, A HOHE ELNÖKE MONDJA: E CÉLOKÉRT MA IS TÖRETLENÜL MUNKÁLKODIK AZ EGYESÜLET.

A Hadtörténelmi Intézet és Múzeum dísztermében a rendszerváltoztatás nyarán szépkorú férfiak hallgatták Kéri Kálmán egykori vezérkari ezredes, a Magyar Királyi Honvédség első között rehabilitált katonáját, vezérőrnaggyá (rá egy évre vezérezredessé) előléptetett bajtársukat. Érvéleseit megfogadták, s a jegyzőkönyv tanúsága szerint negyvenegyen megalakították a Honvéd Hagyományörző Egyesületet. Az alapítók céljai nem változtak: azért munkálkodnak, hogy a nemzet tisztességgel őrizze az egykori Magyar Királyi Honvédség hő-

seinek, az elesett, kivégzett, megsebesült, eltűnt, hadifogságot szenvedett, a második világháború utáni időkben igaztalanul meghurcolt katonáinak emlékét, és az ifjabb (katona)generáció ismerje meg az egykorvult katonai tanintézetek, fegyvernemi és szolgálati ágak (had)történetét. – Emlékszem, Kálmán bácsi egyszer azt mondta nekem: az egyesület legfontosabb feladata, hogy a méltatlanul meghurcolt bajtársak visszakapják becsületüket – idézi emlékeit prof. dr. Szakály Sándor, a Hohe tavaly decemberben megválasztott elnöke. – Ezt azért fon-

tos felemlíteni, mert egyesületünk, nevével ellentétben nem az a típusú hagyományörző szervezet, amelyből hál' istennek, rengeteg működik az országban. Vagyis nem azok közé tartozunk, amelyek egyébként nagyszerű munkát végezve, korhú egyenruhában és fegyverrel újrajátszanak egy-egy csatát. Mi az 1848-as történelmi előzményekkel együtt, a kiegyezés után létrejött Magyar Királyi Honvédség szellemiségének, katonacserényeinek, a mindenkorai magyar honvédség katonáinak emlékezetét kívánjuk továbbadni. Fontos, hogy

Prof. dr. Szakály Sándor

az egymást követő generációk ismerjék, tévhitek nélkül foglalkozzanak elődeik sorsának alakulásával. Márpedig tévhiteket csak úgy lehet eloszlatni, a második világháború magyar haderejének, honvédeinek, honvédtisztjeinek és tábornoki karának szerepét, cselekedeteit csak úgy lehet mérlegre tenni, ha elbeszélgetünk a kor még élő katonáival; ezáltal lehetünk büszkéek nemzeti értékeinkre, történelmi, hadtörténelmi hagyományainkra, hős elődeinkre is.

A Hohe célja az is, hogy munkájába az eddigiéknél nagyobb mértékben bevonja a ma honvédeket, honvédtisztjeit, nemkülönben a nyugállományba vonult katonákat. Szeretnénk továbbra is rendhagyó történelemórákat szervezni. Volt már erre példa a Hohe életében: az 1990-es évek elején a még létező honvéd középiskolákban és kollégiumokban a volt hadapródok egyesületi tagok me-

Tisztelgő megemlékezés a budavári harcok egyik helyszínén, a Magdolna-toronynál

– Most, hogy ismét lesz a honvédelmi tárca által támogatott katonai szellemiségű iskola Debrecenben – jegyzi meg a Hohe elnöke –, reményeink szerint ott is folytatódhat hagyományörző munkánk. Fontos, hogy mint minden nemzet, mi is nagyon büszkéek legyünk történelmünkre, legszebb hagyományainkra. Hogy csak egy példával éljek, emlékeznünk és emlékeztetnünk kell arra, hogy miként álltak helyt a somogyi 44-es „rosseb” gyalogezred bakái az első világháborúban, és miként fiaik a második világháború csataterén. Nem feledkezhetünk meg az alapítók elhatározásáról sem: a Hohe mindent megtesz a rendfokozatuktól, hivatásuk gyakorlásától közigazgatási úton törvénytelenül, vagy koholt vádak és politikai alapon hozott népbírósi ítéletek alapján meg-

A Hohe képviselői – Hende Csaba honvédelmi miniszter jelenlétében – a végzett tiszthelyettesek legjobbjainak díszszuronyt adtak át

DONI MEGEMLEKEZÉSEK

A rendszerváltoztatás utáni idők első, a Hohe nevéhez kötődő doni emléktünettségére a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Tüzertermében került sor, ahol Antall József miniszterelnök díszbeszédében ország-világ előtt elsőként nevezte hősöknek a Don-kanyarban elesett magyar katonákat.

fosztott, kivégzett, igazságtalanul meghurcolt bajtársaik rehabilitációjáért. Hozzá kell tennem: a Hohe kezdeményezésére, illetve közreműködésével több, az egykori Magyar Királyi Honvédségben szolgált katona rendfokozatát állították már vissza, sőt, közülük számosan előléptetésben is részesültek.

Külön szólnék végül az egyik tervezett programról. A Hohe égisze alatt rendezünk „Nemzeti hadseregből ismét honvédség” címmel egy történelmi konferenciát, amelynek apropója az, hogy kilencven esztendeje, 1922. január negyedikén lépett életbe a Magyar Királyi Honvédséget megeremtő törvény.

Postaládánkból

DOBOZBA ZÁRT ÉLET

EGY EMBER ÉLETÚTJÁT SZÁMTALAN IRAT KÍSÉRI VÉGIG, SZÜLETÉSÜNKTŐL HALÁLUNKIG. EZEK A DOKUMENTUMOK AZ UTÓDOK SZÁMÁRA – SAJNOS SOK ESETBEN – ELVESZTIK A JELENTŐSÉGÜKET. SORSUK LEGTÖBBSZÖR A „DOBOZOLÁS” UTÁNI KIDOBÁS. AKI NYITOTT SZEMMEL JÁR, OLYKOR EGY EMBER TELJES ÉLETTÖRTÉNETÉRE BUKKANHAT. ERRE BIZONYÍTÉK HARASZTI GYÖRGY KECSKEMÉTI OLVASÓNK SZERKESZTŐSÉGÜNKBE ELJUTTATOTT LEVELE...

után jönnek a tanulmányai: népispolai értesítőkönyve az 1939/40-es tanévből, amikor még 1-est kapott jeles osztályzatként. Szakmunkás-bizonyítványa is megvan. 1951-ig dolgozott, majd bevonult sorkatonai szolgálatra. Előkerül honvéd eskütételének búzakalász-címeres emléklapja is. A katonaidő leteltése után továbbszolgálatot vállal. Folytatja tanulmányait, bizonyítványai több, néphadseregbeli tanfolyam sikeres elvégzését igazolják. Később kinevezik hivatásos állományba, végigjárja a tiszthelyettesi előmenetet és szolgálat küzdelmes akadálypályáját. Tehát egy katona papírjait tanulmányait, bizonyítványait több, néphadseregbeli tanfolyam sikeres elvégzését igazolják. Később kinevezik hivatásos állományba, végigjárja a tiszthelyettesi előmenetet és szolgálat küzdelmes akadálypályáját. Tehát egy katona papírjait

Önéletrajzait olvasom, ebből van bőven. Többször áthelyezik különböző helyőrségekbe, újabb szolgálati beosztásokba. Közben megnősül. Szorgos munkáselegyet talál, amit bizonyít az aszsonyika sztahanovista emléklapja is. Családot alapít, és megszületik első gyermekük. A honvédség gondoskodik új otthonukról, ők pedig rendszeresen befizetik szolgálati lakásuk havi bérleti díját, 67 forintot. Itt van erről is a nyugta, 1957-ből. Előkerül 1978-as fizetési jegyzéke is: ekkor 4898 forintot keres, ami abban az időben nem is mondható rossznak. Két év múlva, családi pótlékkal együtt már 5718 forintot visz haza.

Aztán itt vannak kintünetési dokumentumai is: Haza Szolgálatáért Érdemérem – 1968-ból. Igazolvány – „10 éves” Szolgálati Érdeméremről. Az okleveleken egykor felve tisztelt előljáróink nevei bukkannak elő: Czinege Lajos vezérezredes, a Magyar Népköztársaság honvédelmi minisztere, Ugrai Ferenc altábornagy, az MN vezérkari főnöke, Szilágyi László vezérőrnagy, az Országos Légvédelmi Parancsnokság parancsnoka. És a számomra ismeretlen Dézsi Albert százados is, 1957-ből. Katonai szolgálatának megpróbáltatásait két vastag egészségügyi könyve bizonyítja, több évtizedes betegségekkel, kórházi zárójelentéssel; komplett kórtörténet.

És aztán jön a nyugdíjba vonulása. Kivonat a Magyar Néphadsereg vezérkari főnökének parancsából – szolgálati idő megállapítása. A Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság értesítése, s egy másik értesítés 6000 forint segélyről. Vagy mégsem a várt pihenés éveit következnek? Dolgozik tovább, most már civilben, nyugdíjas alkalmazotti munkaszervezőségi látom.

A legkülönbébb igazolványok kerül-

nek még elő: DISZ (Dolgozó Ifjúság Szövetsége) tagsági könyve a tagdíjfizetést igazoló bélyegekkel – 1951-ből. MÁV-igazolványa – 1957-ből. Magyar Vöröskereszt tagsági könyv, társadalombiztosítási igazolvány, útlevelek.

Néhány számlát is megtartottak, jótállási jegyet Simson-mopedről és kisebb értékekről, mindez takarékos, szerény, de biztos megélhetést tükröz.

Már jóval későbbi időből datálódik szolgálati lakásuk megvétele. Adás-vételi szerződésen lakótelepünk egyik közeli épületének címe szerepel. Előfordulhat, hogy mégis láttam már a törzsszázlót, találkoztam is vele civilben. A szomszédos háztömbben lakott, abban, amelyiknek kapuja fölött nemrég néhány napig lengett a szél egy fekete zászló...

Ódakint már alkonyodik, villanyt gyűjtök, nézem mi maradt még: családi események néhány emléke, iskolai, ballagási meghívók, képeslapok, pár régi fotó. Egy riport az 1962-es Népszava megsérült lapjain, melyben testvére 12 gyermekes népes családjáról írta. És végül a mulandó élet személyes tárgyai: öreg szemüvege, néhány szakadozott könyve, apróbb jegyzeti, írószerei, nyeretlen lot-tószelvényei. Csupa értéktelen holmi. Az örökösök nem tartották fontosnak megőrizni ezt az elmúlt történelmi kor és emberélet-lenyomatot. Hiszen kinek is, minnek is? Családjá valameddig biztosan emlékszik majd rá e nélkül is, az utókor számára pedig nem ó jelenti az érdekes, a „nagy” embert.

Elgondolkodom egy pillanatra. Régi gyászjelentéseken látható: elhunyt ennyi és ennyi évesen, boldog házassága ik-szedik évében. Olyat még sehol sem olvastam, hogy a megboldogult kevésbé boldog házasságában távozott el örökre.

Elhunyt bajtársaink nekrológiáj végén is általában ez áll: „Emlékét kegyelettel megőrizzük!” De vajon ezeknek a búcsúszavaknak a külsőségeken túl van-e szívből-lélekből jövő, igazi tartalma is? Valóban meg tudjuk-e mindig méltó módon őrizni a háborúkban, külszolgálatban vagy békében elhunyt katonáink emlékeit?

„Nyugodjanak békében!” – erre és órájuk gondolok, amint eltűnődve csomagolom össze az irathalom-hagyatékot. Még nem tudom, hogy mi lesz a sorsa ennek a kis kartondoboznak. Megőrzöm, esetleg átadom valakinek? Vagy egyszerűen csak visszateszem oda, ahol megtaláltam...

M

KATONÁK HŐSÖK

HAGYOMÁNY ÉS MEGÚJULÁS

HONVÉDEK ÉS HUSZÁROK. MÚLT, JELEN ÉS JÖVŐ. „KATONÁK. HŐSÖK. HAGYOMÁNY ÉS MEGÚJULÁS.” CÍMMEL INDÍT NAGYSZABÁSÚ TAVASZI MÉDIA-HADMŰVELETET A HONVÉDELMI MINISZTERIUM. A MÁRCIUS 15-TŐL MÁJUS 27-IG TARTÓ MEGEMLEKEZÉSEK CÉLJA, HOGY A RÉGI KOROK HŐSEINEK CELEKEDETEI, KATONAI HAGYOMÁNYAI ÉS A 21. SZÁZADI MAGYAR KATONA HELYTÁLLÁSÁNAK PÉLDÁZATAI EGYSZERRE ELEVENEDJENEK MAJD FEL.

A tavasz bővelkedik az emlékezésre és ünneplésre okot adó évfordulókban, hiszen a magyar történelem – és a hadtörténelem – számos eseményére ebben az évszakban került sor. Március 15-én Petőfi Sándorra és társaira emlékezhetünk, áprilisban a tavaszi hadjárat újrajátszott csatáit élhetjük át a hagyományörzőkkel, május 21-én a budai várat elfoglaló honvédek harcát idézhetjük fel, május utolsó vasárnapján, a hősök napján pedig Európa és a nagyvilág harterein elesett katonáink emlékműveit koszorúzzuk majd meg.

A Honvédelmi Minisztérium e kezdeményezésével a honvédelem ügyének népszerűsítését, a honvédelmi hagyományok és a modern kori magyar haderő párhuzamos bemutatását tűzte ki célul. A kampány a forradalomra és szabadságharcra, a Ludovika Fesztiválra, a magyar honvédelem napjára, a hősök nap-

jára, valamint a transzatlanti integráció témájára fókuszál, és igyekszik összefogni valamennyi, a megjelölt időszakban megvalósuló programot, eseményt, rendezvényt.

Hadtörténetünk 19. századtól a 21. századig ívelő világában változnak a helyszínek, a fegyverek, az egyenruhák, de a főszereplő mindig ugyanaz: a magyar honvéd. A katona, akinek hőstetteit egykoron megsárgult újságok, híradók kifakult filmtekercei, manapság pedig már az internet repíti szét a nagyvilágba.

2012 tavasza tehát a tisztelgés időszaka lehet. Tisztelgés a régmúlt, a közelmúlt és a jelen honvédejei előtt. A rendezvénysorozat célja, hogy együtt ünnepeljünk; katonák és civilek, fiatalok és idősek a kiemelt országos rendezvényeken és a kisebb települések eseményein egyaránt.

FOTÓPÁLYÁZAT KATONAZENE
 FORRADALMI FORGATMÓ HUSZÁROK
 FLASHMOB HAGYOMÁNYÖRZÉS
 MÁRCIUS 15. - MÁJUS 27.
 LAJTA MONITOR ALLÍTÁS
 TEKERJ A HADERŐVEL! FUTÓVERSEN

katonakhosok.kormany.hu

facebook.com/magyarhonvedseg

MAGYAR HONVÉD

A KOMÁROM-SZŐNYI TAVASZI GYŐZELEM

		KLAPKA EZT TAMADTA	JURA-SZAKASZ L'ETAPE	HÁZIMOZI HÍREKET KÜLDÖZ	LELŐ HANGZÓI	A CSATA IDEJÉN MAGYAR FŐVEZER
		IDŐMÉRŐ RESZE				
SÓ, NÉMÉTŰL ATOM-MAGOK					SZÓKÖZ HANGZÓI AM-I SZÍ-NÉSZ, MEG	
BALIN MAGAM			HANGSÁN ERŐL KÖÖK HAAN		RÖNTGEN KÖDÖS RÉSZI	
NAURU FÓVA-ROSA			MEZOPO-TAMAI VÁR SZÜRKÜ-LETI			EGY-HARMADI TERMEK A POLCON
VÉDETT MADAR-FAJ	KOMA-ROMBÓL KITÖRŐK VEZETŐJE	OKMÁNY JELZŐJE	VIA... TOLNA MEGYEI KÖZSÉG	CIRÁK HATÁRAI	AZ OLASZ ÉLRA. RÖV. CSER ZENESZERZŐ	BELÜL RÁADI! FLAMAND FESTŐ V
FOLYÉ-KONY BÜRLŐ-SZER			KINAI KÖLTŐ V. INFUZIO, RÓVIDEN			A FÁZÁS SZAVA LÜRES PÓZI
TÉRD-SZOKNYA SÓTÉT NAPSZAK				ÚJSZÓNY ELFOG-LAI ÓJA DÉL. FR.		ROMÁN FOLYÓ FRANCIA MŰHOLD
		ÖRÖKÍTŐ ANYAG TENGERRI ÁLLATFAJ		KÖZÉPEN NYOM! RITKA FERFINÉV		KALAF MEGMEN-TŐJE RÓMAI 50
SIS LATI IDE-ODA MOZOG			SZÉLLŐ-KÉS TESZI ZALA M.-I KÖZSÉG			A KRIPTON VEGYJELE ÉRDEK-TÉLEN
FESTVER-FELE KÖTŐ SZÓCSKA			JAPAN BIRKÓZÓ TÓ JEGE TESZI	FELIG FAJ! CSEPELNI KEZDI		UNITED KINGDOM RÖVIDEN MONDA
					NŐI NÉV A SZELEN MEGNŐI	FÉLTÉ SILÁNY BÖRFÉLE
AZ OSZT-RÁKOK VESZTES TÁBOR-NOKA				ELŐRE-LÖK ZORRO NÉVJELE		
	POCAKOS MEGVETŐ					ÜT-SZAKASZ

KATONÁK HŐSÖK

HAGYOMÁNY " MEGÚJULÁS

katonakhosok.kormany.hu

facebook.com/magyarhonvedseg

